

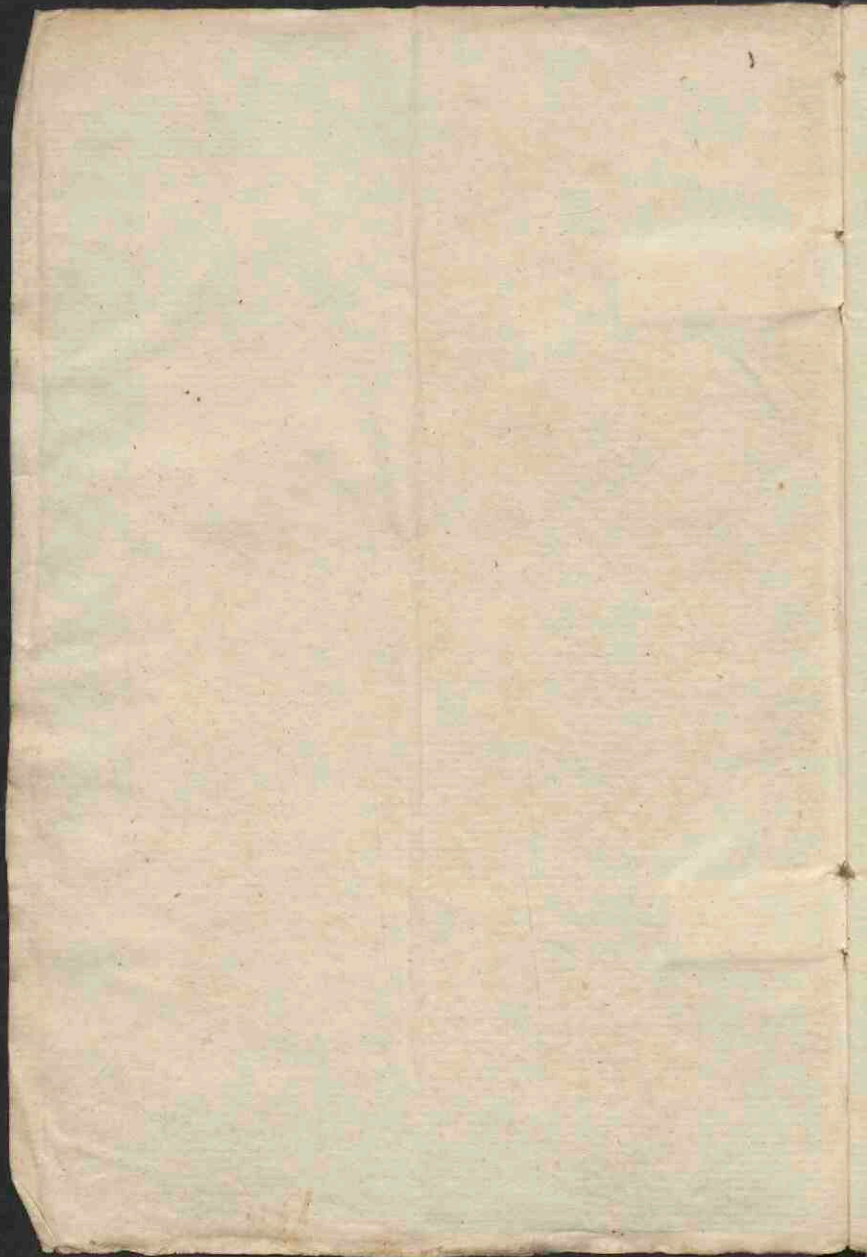
Peter de Grootte : treurspel

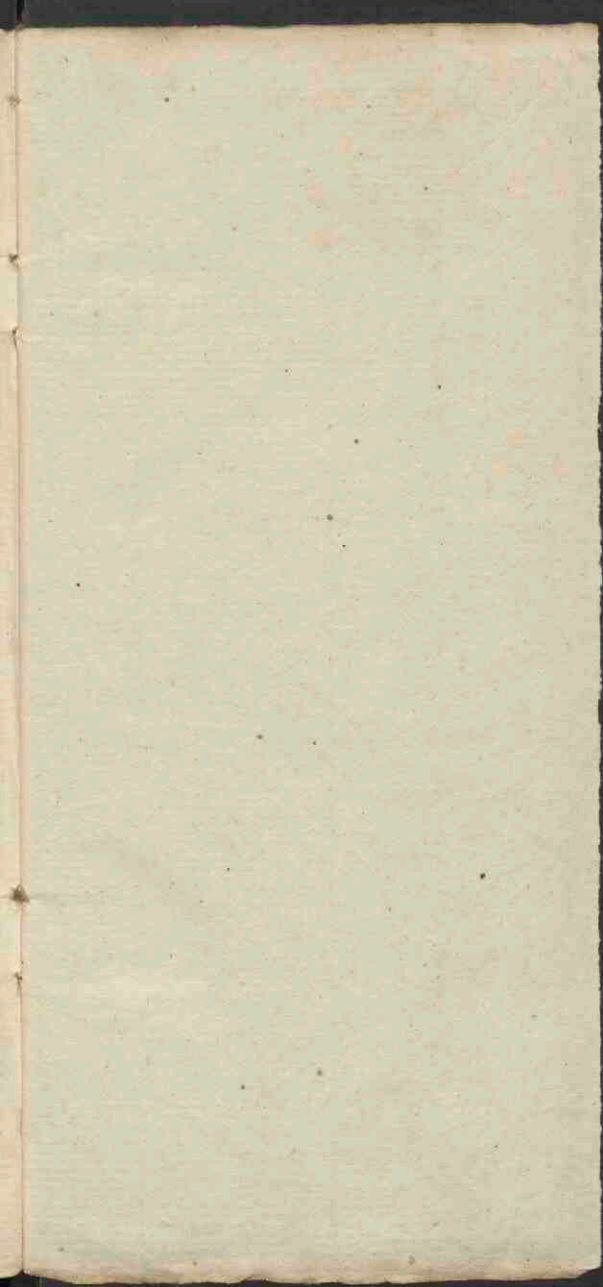
<https://hdl.handle.net/1874/372413>

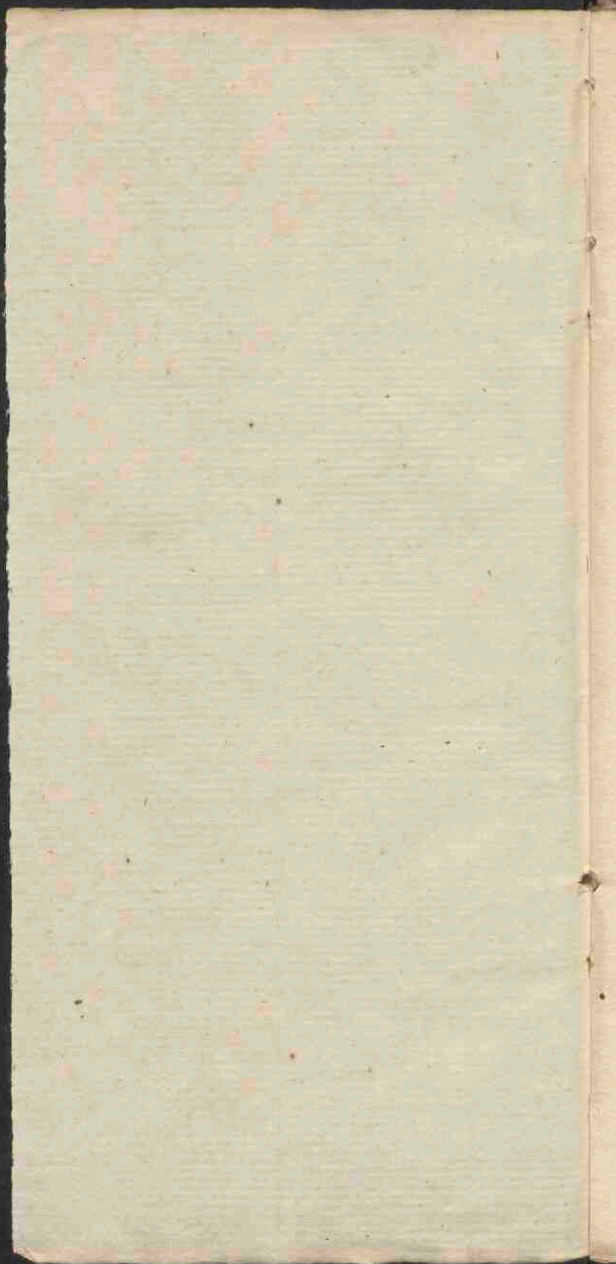
Tooneelstukken

Te WINKEL

No. 1020

1e Winkel 1020

P E T E R

D E

G R O O T E,

T R E U R S P E L.

GEVOLGD NAAR HET FRANSCH VAN DEN HEER

D O R A T.

TE D O R D R E C H T,
Bij P I E T E R V A N B R A A M,
Boekverkooper en Ordinaris Stads Drukker.

1772.

P E T E R

D E

G R O O T E

T R E U R S P E L

G E W O D M A A K T M I T B E L I E D E N V A N D E N H E E R

D O R A T

T E D O R D R E C H T,
B R U J T E R V A N B R A M,
B o c k v e r k o o p e r e n O n t w a n t s S t e d s D r u k k e r.

1772.

OPDRAGT
AAN DE
LEDEN
DES
GENOOTSCHAPS
VAN
DICTKUNST EN MUZIK
Binnen DORDRECHT.

Gij, die het zoet geluid der snaaren
Verëent met de edle Poëzij;
Die, in uw' arbeid vrij en blij,
Het put huwt aan 't vermaak in 't bloeijen uwer jaaren;

O Kunstgenooten! 'k durve 't waagen,
Aan U, dit keurig dichttafreel,
Zo fiks gemaald door 't fransch penfeel,
In neerduitsch nagescherst, gulhartig op te draagen.

Mijn vrienden! mag 't uw' ijver wekken;
Zie ik 't op uw tooneel vertoond,
En met uw handgeklap bekroond!
Zulks zal voor mijne vlijt een eerespoor verstreken.

Uit Vriendſchap.

PERSONAADJEN.

DE KZAAR, *Of Peter deGroote, Keizer van Ruschland.*

MENZIKOF, *Gunsteling van den Kzaar.*

AMILKA *Rusfiesch Prins, van het geslagt van Peter.*

AMETIS, *Dogter van Amilka.*

HOLSTEIN, *Hoofdman van de Keizerlijke Lijfwagt,*

AZOF, *Vertrouweling van Amilka.*

Het TOONEEL is te PETERSBURG,
in het Paleis van den Kzaar.

Blz. 13 reg. 1 staat hoort lees hoop.

30 — 19 — kon — kost.

46 — 22 agter moordziek lees rot.

57 — 21 staat die toestand lees dien toestand.

PETER DE GROOTE,

T R E U R S P E L.

E E R S T E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

AMILKA. AZOF.

Koom Azof, volg mij vriend, terwijl de duisternis
 Bedekt dees Hofplaats, en mijn' aanslag gunstig is.
 Zaagt gij de Hoofden? Zou de trouw hen niet begeeven?
 Verhaal mij alles. Is hun de ijver bijgebleeven?

AZOF.

't Gaat alles naar uw' wensch: 't verlangen groeit steeds aan:
 De fiere Strelits brandt om u ten diefst te staan.
 Ik wist voorlang wat geest dien dappren hoop beheerde.
 Die moedige offers van een' Vorst die hen trotseerde,
 Zijn nog te vreezen; ja zo slegt's één hoofd hun' moed
 Beitieren durft, welhaast ziet ge al den Staat in gloed.
 Maar wat weêrboudt u mij uw hartsgeheim te ontdekken?
 Wat sombre schroom mag die stilzwijgendheid verwekken?

AMILKA.

Welaan, getrouwe vriend, 'k leg voor uw oogen bloot
 Wat staatszagt mij beziele, en waar die drift uit sproot:
 A k Be-

'k Beweende reeds te lang de rampen die ons drukken:
Koom, laat ons 't Rusfiesch Volk den dwang des Kzaars
ontrukken.

Dat hij een' stervling, dien hij moest beteuglen, smaad;
Hij liet mij 't leven; maar hij beeve om deeze daad.
Zo't Volk mij niet begeeft, wordt haast mijn wraakgehooren.
Om geen' geringen hoon hebbe ik zijn' val gezworen.
'k Onthou 't verhaal u niet van alles wat ik leed,
Sinds uwe ballingschap, 't is noodig dat ge 't weet.
Zodraa hij heerschte, was zijn eenigst doel 't verdelgen;
Nauw kon het Keizerrijk de bloedrivieren zwelgen.
Men zag de Kunsten, die vermomde uitspoorigheên,
Geteeld uit werkloosheid, en tot bederf der zeên,
Door zijne stem gelokt uit weeliger gewesten,
In dit bevroozen Oord om strijd den zetel vesten:
Vorst Peter kweekte ze aan, hij heeft met eigen hand
Dat schaadlyk onkruid hier gezaaid en voortgeplant.
Ja, om dit vreemd ontwerp besloot hij 't Rijk te derven,
En, als een vreemdeling, Europe door te zwerven.
'k Bespeurde straks 't gewigt van die afwezendheid:
De geest van tweedragt werd welhaast alom verspreid;
Men hoorde 's Vorsten dwang met wreevlen afkeervloeken.
't Valt ligt een miltziek volk tot oproer aantezoeken.
't Geluk begunstigde mijn wensch eerlang zoozeer
Dat Ruschland nu door mij haast kreeg een' andren Heer.
'k Verwon... Wanneer ik hemop'tonverwagtst zag keeren,
En door 't verbijsterd Rijk vernieuwde hulde zweeren,
Daar hy verzeld was van een talloos vreemd gebroed,
Verwijfde zielen, gansch ontaart van heldenmoed,
Die, zonder wederzin, hun vaderland begeeven,
Om hier, van hun vernuft, in slaafschen dienst te leeven.
De aanzienlijkste Adel zugtte, en de agtbre Priesterschaar
Werd straks tot heur bederf 't hersteld gezag gewaar.
Dees nieuwe en trotsche Stad bedekte 's Neva's zoomen.

Al wat ik onderwond werd listig voorgekoomen.
 Hy scheen een God, gereed ter wraak', wiens scherp gezigt,
 De hartsgeheimen zelfs doorgrondde en bragt aan 't licht,
 'k Bekenn' 't, zijn vorstlijk oog lei mijnen moed aanboeijen,
 Ik zag van tijd tot tijd een vreeslijk onweér broeijen,
 Ook was hij reeds voorlang bewust van mijn bestaan,
 Maar dien verwaanden doet geen zwakke pooging aan.
 Hij schijnt geen 't minst gevaar van 't moedloos volk te wagten,
 't Welk, daar hij deernis veinst, zich ziet door hem veragten.
 Verbeeld u wat al smaads ik sedert onderging,
 Gedwarsboomd en getergd door bittere weigering.
 'k Zie zekren Menzikof, uit laagen stand verheven,
 Door 't gansche Hof geveid, in vorstlijk aanzien leeven:
 Aan 't hoofd van 't Staatsbestuur en van het Krijgsbeleid,
 Ontrooft hij schaamtloos mij mijn regt en waardigheid.
 Door zugt tot weetenschap, uit vadzigheid geboren,
 Raakt de agtbre heldendeugd der vaderen verlooren,
 Schoon 't volk, dat al den glans dier gulden keetnen wraakt,
 Naar 't staatig oud gebruik met heimlijk zugten haakt.

A Z O F.

Europe aanschouwt nogtans, verbaasd en opgetoogen
 Door veeler konsten bloei, dit Rijk met nijdige oogen.
 Men ziet Rivier en Zee met kielen overlaan,
 Zij voeren ons om strijd uitheemsche schatten aan.

A M I L K A.

Weg, met die wulpsche pragt, die bron der dwinglandije!
 Dat ons heldhaftig volk zich van dat juk bevrije!
 Op 't voorbeeld van den Slaaf, zijn' voorzaat, die weleer
 Van 't overwinnen leefde, en kende nooit een' Heer.
 Verdenk mij niet, als of de staatszugt mij zou' dringen
 Om zelf, door vorstenmoord, naar 't hoog gezagte dingen;
 Een troon, met bloed besmet, door wanhoop en verarict
 Omfingeld, is het loon dat ik mij voorstel, niet.
 O! Neen; een edler zugt, mijn Azof, stuurt mijn gangen,

PETER DE GROOTE,

Mogt Ruschland zijnewraak zelfs door mijn'dood erlangen!
 Geen eigenbaat, maar 't lot der burgren zet mij aan,
 Eindwinglandhater schuuwtnaar 'sdwinglandskroontestaan.
 Stel u eens voor, mijn vriend, die woeste en naare streeken,
 Daar zoveel offers van zijn roemzugt zig versteeken,
 In 't digt en duister woud, vol schrik en akligheid,
 Waar nooit de gulden zon haar koestrend licht verspreidt
 Denk, hoeveel burgers wreed in ketenen geslaagen,
 Met eindloos zugten hun veragtyk lot beklagen,
 Terwijl 't volstrekt gezag, dat wroeging kent noch pligt,
 Zijn eigendunklijk regt op duizend lijken slegt.
 Schept moed, rampzaligen! geen weeklagt kan u baaten,
 Maar nimmer zal mijn trouw u in deez' nood verlaaten.
 Dat dan een edle toorn uit deernis ons vereen',
 De glorie deezzer daad, mijn vriend, zij ons gemeen.
 Een ander Heerscher worde eerlang ten troon verheven,
 Maar een die waardig zij den Rusch de wet te geeven.

AZOF.

Ach! dat het Volk de vrucht van uwe zorg genoot!

AMILKA.

Welaan! deez dag zij nog getuige van zijn' dood.
 Ik zal zelfs Menzikof, zijn' gunsteling, verkiezen,
 Om door te wisfer slag hem 't licht te doen verliezen.

AZOF.

Hoe! hem? Is 't mooglijk hem te leiden naar uw' zin?
 Wat middel was toch ooit daar toe bekwaam?

AMILKA.

De min.

De onwederstaanbre min, verblind in al haar poogen,
 Die zwakheid, die zelfs moed verwekt door haar vermogen.
 Gij kent mijn Dogter: zij bezit bekoortlijkheên.
 Zodraa ze in haare jeugd in dit Paleis verscheen,
 Verliefde Menzikof. Zij, door hem aangebeden,
 Was niet onwinbaar voor eens eersten minnaars reden.

Men

Men dringt op 't huuwlyk aan; maar 'k zag, eer 't was te laat,
 Dat mij die liefde eens kon van nut zijn in mijn' haat.
 'k Bedagt dan listen om die handlung aftebreken,
 En, zonder dat de Vorst daar 't minst van was gebleeken,
 Of iemand heeft vermoed het doel van dat bestaan,
 Heb ik mijn dogter naar een eenzaam oord doen gaan.
 Verbeeld u Menzikof, tot fellen toorn gedreeven:
 Hij wil eerst mij, en dan zich zelv' den doodsteek geeven.
 Hij dreigt.... De Kzaar was nog uitlandig op dien tijd,
 Des zocht ik uitstel, en trotseerde zijne spijt.
 Schoon nu mijn spruit zólang zijn oog reeds is ontweeken,
 Dat afzijn schijnt zijn drift nog meerder aantekweeken.
 Ik was daar van bewust, des zond ik haar berigt
 Dat ik haar hier verwacht bij 't eerste morgenlicht.
 Zal hij, als hij haar ziet, in 't hevigt der ontroering,
 In de oogenblikken van verwarring en vervoering,
 Daar zijn begeerte wordt door ijde hoop verraden,
 Zijn' arm mij weigeren om mij ten dienst te staan?
 Ik zal geen' enklen stond hem, tot beraaden, geeven.
 Ik laat, zo hij in 't minst door twijfling wordt gedreeven,
 Hem slegts de keuze, zo noodzaakelyk als wreed,
 Van stouten Keizersmoord, of 't onverdraaglykst leed.

A Z O F.

Zie toe: hoe groot uw kunst ook zij om te overreden,
 Ik zorg dat gij hem nooit in uw belang doet treden:
 Hij mint den Kzaar te zeer; hoe hevig ook 't geweld
 Van zijne driften zij, hij blijft een deugdzaam held.

A M I L K A.

Hoe! zift ge onkundig van 't betooverend vermogen,
 Welk ligt de deugd verleidt door twee bevallige oogen.
 Ik blijve u borg voor hem: geveid in zijne min,
 Dringt ligtlyk mijne wrok zijn' tedren boezem in.
 Maar zo hij aarfelt, zo 't hem mogt aan moed ontbreken;
 Is hij te laag van geest om mijnaen hoon te wreken.

A 3

Dan

6 PETER DE GROOTE,

Dan stook ik weër op nieuws het smeulend oproer aan.
'k Weet duizend midd'len om den Kzaar te doen vergaan.

A Z O F.

Maar zo uw dogter, die in haare tedre jaaren.....

A M I L K A.

Geen' sterveling dan u dorst ik 't geheim verklaren.
De vreemdheid van 't geval, begreep ik, dat veelligt
Haar deugd ontzetten kon. Zelfs mijde ik haar gezigt.
De komst in dit Paleis bleef haar gewis verboden,
Maar 'k heb, om Menzikof te winnen, haar van nooden.
Dus, zonder dat ze 't weet, wordt ze oorzaak van zijn' dood,
En 't schuldloos werktuig van den slag dien ik besloot.
Maar zo 'k door 'twreed geval mijn opzet zie weêrstreeven,
Zal zij, wanneer ik sterf, aan mijne zijde sneeven.
Zie daar mijn gansch ontwerp.

A Z O F.

'k Verlaat me op u, Mijn Heer.

'k Verpand aan u mijn trouw, mijn leven, en mijne eer.
Voorheen genooten gunst leeft eeuwig ia mijn zinnen,
Verheugd, zo 'k op uw spoor mag edle glorie winnen.
In 't kort, vrees nooit te veel te vergen aan mijn' moed;
Hij die mij 't leven spaarde is meester van mijn bloed.

A M I L K A.

Mijn weldaan zullen steeds uw' ijver overwinnen.
Ik hoor gerugt. Men koomt. 't Is Menzikof. Gaa binnen.

T W E E D E T O O N E E L.

MENZIKOF A M I L K A.

MENZIKOF.

A milka, hoe? gij hier in 't duisterst van den nagt.
Wat wigtig staatsgeheim heeft u aan 't Hof gebragt?
Gewis, 't belang des Rijks doet ons hier samen koomen.

A M I L -

AMILKA.

Spreek zagter, en verftaa wat ik heb voorgenomen.
Ik open de oogen. 'k Zeg in 't eind mijn' haat vaarwel.
'k Veroorzaakte uw verdriet; 't is tijd dat ik 't herfiel.

MENZIKOF.

Herstellen! gij? Hoe nu? wat zal hij mij doen hooren?
Neen, wreede, neen; ik ben tot geen geluk gebooren.
Gij weet het; al uw hulp is ijdel voor mijn smart;
Uw hand dreef haaren dolk mij al te diep in 't hart.
Dat hart, het doelwit van uw' haat en snoode laagen,
Heeft reeds door leed geleerd de wreedste pijn te draagen.
Stel me in deez' staat niets voor: terg geen gehoond geduld
Door ijdele hoop dat gij mijn hartzeer stuiten zult.

AMILKA.

'k Spreek flegts een enkel woord, en 't zal terftond ver-

MENZIKOF. (dwijnen.)

Wat hoor ik? Welk een glans van vreugd zie ik verfchijnen

AMILKA.

Hoe zal 't u aanftaan, zo 'k mijn dogter u vertoon?
Mint gij haar nog?

MENZIKOF.

Wat zegt ge? uw dogter Groote Goôn!

Of ik haar nog bemin? De Hemel kan getuigen
Van 't onverbreekbaar juk dat mijne ziel doet buigen.
Ik bid haar aan: die min, zolang te leur gefield,
Krijgt, door haar afzijn, op mijn hart te meer geweld.
Gij, gij alleen kondt al mijn aardsch geluk verdooven.
Gij kwaamt mijne Ametis, die 'k reeds bezat, me ontrooven.
Maar hoe zou ik haar tog vergeeten? haar, wier beeld
Het eenigst voorwerp is dat mijne zinnen ftreelt.
Hoe vaak hebbe ik getragt het hofgewoel te ontvlugten,
Om haar in de eenzaamheid te volgen met mijn zugten!
Wat innig hartzeer, welk een knaagend zielsverdriet,
Vergiftigde in 't Paleis al mijnen voorfpoed niet!

Daar elk mijn schijngeluk benijdt, op 't felst bestreeden,
Schetst me alles Ametis en haar bekoorlijkheden.

De hoop dat ik haar hand mogt waardig zijn alleen
Deed mij in 't moeilijk spoor der hooffsche grootheid treên.
Maar wat beweegt u om die hoop te doen herleeven?
Gij hebt de ontoombre zugt tot wraak te ver gedreeven,
Gestrenge vijand, zeg wat baat u dit bestaan?

Laat mij voor 't minst in mijn verdriet gerust vergaan.
Al voeg geen bitterheid bij al mijn tegenspoeden.
Het lust me 't vuur dat mij verteert nog meer te voeden,
'k Aanbid mijne Ametis; uw woede, die ik tart,
Ontruikt geen oogenblik haar beeltnis aan mijn hart.

AMILKA.

Ik heb 't u reeds gezegd. Ik wil mijn gramschap staaken.
'k Stem in de liefde, daar mijn spruit u in doet blaaken.

MENZIKOF.

Wie? Gij?

AMILKA.

Om u voortaan geen' weerstand meer te biên,
Koomt zij op mijn bevel aan 't Hof. Gij zult haar zien.

MENZIKOF.

Haar zien!

AMILKA.

Zodra de zon de schaduw doet verdwijnen,
Zal de oorzaak uwer pijn voor uw gezicht verschijnen.
't Wordt u gegund te staan naar d' Egt met Ametis,
Zo slegts uw ijver voor mijn zaak zulks waardig is.

MENZIKOF.

'k Verkrijg dan 't geen ik min, en gij zult zelf.....

AMILKA.

Wil hooren.

Ik eisch uw' dienst, en zij is 't loon daar voor beschooren.

MENZIKOF.

'k Wil alles ondergaan, ik staa gereed, Mijn Heer,

Al mijn vermogen, ja mijn leven zelfs. Ik zweer....
 Maar mag ik wel op die verandering vertrouwen?
 Is 't waar? In 's Hemels naam, vaar voort! hoe zal 't u vrouwen,
 Zo gij mijn grimmigheid door al te wreeden waan.....
 Vergeef dees twijfeling, ik heb te veel misdaan.
 Wat vreugd voor mij, zo ik u groeten moog als Vader!

AMILKA (*ter zyde*)

Laat ons dit oogenblik gebruiken,

MENZIKOF.

Ai! spreek nader,

Wat moet ik doen?

AMILKA.

Zoudt ge in een zaak die mij benart,

Mij willen helpen?

MENZIKOF. (*driftig*)

Of ik wil? met al mijn hart!

AMILKA.

Betoom, eer ge iets belooft, die wufte oplopendheden,
 En toets uw' moed.

MENZIKOF.

Kent gij mij wel? Wat zijn dees reden.....

AMILKA.

Die van een' hoveling, die alles kan voorzien,
 Die al 't vermogen van 't vooroordeel kent. Mischien
 Zal u mijn agterdogt verwonderen en hoonen.
 Weet dat in 't groots gemoed de grootste zwakheên wonen.
 Gij kunt, o Menzikof, 't gewigt van uwe daad
 Afmeeten naar den prijs die u te wagten staat.
 Ja ze overtreft veelligt het loon daar voor te wagten,
 In 't kort, gij moet een groot, dog edel offer slagten.
 'k Behoeve een' arm, een hart dat alles durft beslaan,
 En zich van banden die 't voor heilig houdt ontslaan,
 Daar nu Amilka u voor andren wou verkiezen,
 Moet gij, door twijfeling of beraad, geen' tijd verliezen.

10 PETER DE GROOTE,

Grijp dit geweer. Neem aan. Het is genoeg. Gij beeft!
Zie daar waar voor ik ben bedugt geweest. Men heeft
Zulks wel voorzien. Vaarwel.

DERDE TOONEEL.

MENZIKOF, *alleen.*

Het bloed verstijft me in de adren.
Mijn hoop verdwijnt. Wat schrik, wat wanhoop voel ik
nadren!

Mij wap'nen met een' dolk! Waar zoekt hij mij toe aan!
Barbaar, doe mij veeleer door 't moordgeweer vergaan.
Moet ik mij in het bloed van uw slagtoffers baaden?
Zijn mond ontdekte mij de snoodste gruweldaaden.
Waarde Ametis, naauw rijst de zon van mijn geluk,
Of aanstonds daalt zij weer in eenen nagt van druk.
't Schaadt niet: hoe meer het lot mijn wenschen moog
weerstreeven,

Hoe meer 't mijn roem zal zijn getrouw te zijn gebleeven.
'k Vergeet mijn rampen op uw' naam, mijne Ametis,
Mijn hart is steeds bij u, zelfs in uw wildernis.
Tot welk een' gruwel zagt Amilka mij te brengen?
Wie is de sterveling, wiens bloed hij wil doen plengen?
Met een' vervloekten moord mijn hand besmetten! Ik!
Geen schuld voeg bij mijn leed door wroeging nieuwen
schrik.

Ontvliên wij monsters die en trouw en deugd bestrijden,
'k Wil hem die op mijn hart te veel vermag vermijden:
Vermijden . . . Hemel! hem, den Vader mijner bruid;
Terwijl hij tot den Egt waar naar ik haak besluit.
Helaas! die ijdele hoop heeft mij te ras bedroogen!
Ik ken maar al te wel uw ziel vervuld met loogen,

Or-

Onbuigzaam' dwingeland. Ik zweere uw weldaan af;
Daar gij mijn deugd belaaft, wordt zelfs uw gunst een straf.
Welaan! vervolgen wij dien wreedaart op zijn schreden:
Ontdekken wij, kan 't zijn, 't verraad dat hij wil smeeden.
Hoe 't gaâ, ik neem 't besluit, dat ik, hoe fel bestreên,
Mijn min getrouw zal zijn, maar nooit de deugd vertreên.

Einde van het eerste Bedryf.

PETER DE GROOTE,
TWEEDE BEDRIJF.

EERSTE TOONEEL.

AMILKA (*alleen*).

'k Heb van mijn dogters komst nu reeds berigt bekomen,
En zonder twijfel wordt zij hier welhaast vernomen.
'k Ben midd'lerwijl beschromd om heur te spraak te staan;
Ik jaag haar teder hart gewis den doodschrik aan.
Na zoveel kwellingen, die haar sinds lang verdrukken,
Roep ik haar weder, tot nog grooter ongelukken.
Maar waarom ons beraan met die gevoeligheid?
Vanwaar dat zwak, daar reeds mijn arm den slag verbeidt?
Of zou de kinderliefde Amilka's hart verkloeken?
Hoe nu? wat deert het ons wat midlen wij bezoeken?
Natuur, staak uw geroep, eerbiedig onzen haat.
Bevoorder 't oogmerk, welk de billijkheid ons raadt.
Dit hart waardeert uw regt, maar zal het meer waardeeren,
Als zijn belediging eens mag in wraak verkeeren.
Ik wil dat Menzikof voor zijn beminde beev'.
'k Dreig hem met haaren dood; en wil 't de nood, zij sneev'!
Zijn hoonende aarzeling zal hij mij duur betaalen;
'k Zal Ametis.... Zij komt.

TWEEDE TOONEEL.

AMILKA. AMETIS.

AMILKA.

'k Zal u mijn' wil verhaalen,
Terwijl ik mij op uw bescheidenheid verlaat:
Mijn dogter, maak op d'Egt met Menzikof nooit staat.
Die

Die hoopt bedriegt u, en zou eindelijk u bederven,
 'k Melde u eerlang wie u tot ega zal verwerven.
 Een man, die u gelijk in staat en afkomst is.
 Ik wil gehoorzaamd zijn; en hoop dat Ametis,
 Vernoeëgd met mijne keus, zig, zonder wederstreeven;
 Wel wagen zal op nieuws mij stof tot toorn te geeven.

A M E T I S.

Ach! moet men u, Mijn Heer, dan altoos tegenstaan?
 Moet steeds uw vadermagt uw kindermin verraan?
 Verhoor mijn bede, breng mijn hart geen nieuwe slagen.
 Dat hart, dat reeds om u heeft zoveel leeds verdraagen,
 Denkt, hoe u zulks ook belge, aan geen verandering:
 Het draagt de teekens nog der wond die 't eens ontving.
 De stervling, die naast u het waardst is aan mijne oogen,
 Is hij, dien 'k minde toen ik wierd dit Hof onttoogen.
 Waarom mijn schuilplaats mij ontrukkt, terwijl ik stil
 Verwagte 't stervens uur, gehoorzaam aan uw' wil?
 Waar toe een vlam, die 'k te beteuglen zocht, ontstooken?
 En, op den zelfden stond, mijn hoop weër afgebrooken?
 Vergeef 't mij, en gedoog dat uwe tederheid,
 Uw liefde tot uw kroost, uw goedheid, voor mij pleit.
 Wil eindelijk Ametis tot eenen vader strekken,
 En u niet langer haare omhelzingen onttrekken:
 Laat u ontwapenen, myn Vader! ai! verligt
 Mijn smarten. Maar gij toont mij steeds een streng gezigt.
 Kan u geen dochter, daar ze in traanen smelt, verzagten,
 Wie zal dan ooit van u de minste deernis wagen,

A M I L K A.

Hoe! welk een taal! is dit ontzag dat gij betoont?
 Waant gij te ontwapnen dien gij door uw weigring hoont?
 Hebbe ik aan Menzikof, dien booswigt, u gegeeven?
 Nu wil ik dat gij hem verlaaten zult, of beeven.

A M E T I S.

Hij booswigt, hij, Mijn Heer, die held vol edlen moed,
 Die

Die steeds dit Keizerrijk beschermde met zijn bloed;
 Hij, die in de oorlogskunst door u zelfs onderweezen,
 Op uw doorlugtig spoor, ten top van eer gereezen,
 Door zijn gedugt geweer, zo dikwerf zeogeviert?
 Hij, die in vreë zijn kruin met schooner lauren fiert,
 Opoftrende al zijn rust tot heil der onderdaanen,
 Om 's Keizers nutten last alom den weg te baanen?
 Heeft hij het spoor der deugd verlaaten tot mijn leed?
 Dan kenne ik hem niet meer. Ai, zeg wat hij misdeed.

A M I L K A .

'k Melde u slechts één misdrijf, waar op gij agt moet geeven,
 't Welk mijnen hoogmoed kwetst, en doet dien Egt weêr-
 Zijne afkomst. (streeven:

A M E T I S .

Hoe, Mijn Heer! was die dezelfde niet,
 Wanneer gij mij gebodt het geen gij thans verbiedt?
 Hoe? waart gij te dier tijd dien hoogmoed dan vergeeten?
 Gij hebt hem nooit voorheen zijn laag geslagt verweeten.
 Wijl hij met roem zijn bloed voor zijnen meester stort,
 Wordt de adeldom door die verbindtnis niet verkort.
 Ja, nu zijn glorie is zo hoog in top gesteden,
 Verwint hij 't nijdig lot door zijn' zeeghaften degen.
 Het aanzien, door beleid verkreegen, zet gewis
 Dien held meer luister bij, dan hem wien 't erflijk is.
 De Hemel zelf heeft, naar het schijnt, in zoveel stormen
 Van rampspoed zich bemoeid om zijne jeugd te vormen,
 Die jonge held bezit de schranderheid, den moed
 Van een' in staatsbestuur en krijgsoezorg opgevoed;
 Verheven boven die verwaande hovelingen,
 Te trotsch op hun geboorte om zelf naar eer te dingen.
 Maar meld mij tog wiens hand uw strenge wil mij geev'.
 Zal ik mijn' moordenaar niet kennen voor ik sneev'?
 Wie is die bruidegom?

A M I L .

AMILKA.

Vergeefs is al uw vraagen,
Gij zult hem kennen als ge uw hart hem op zult draagen.

AMETIS.

O! doodelijke pligt! O! al te afschuwelijke Egt!
Is 't mogelijk dat ge een' knoop, voor mij zo haatlijk, legt?
Mijn' minnaar mij ontroof?

AMILKA.

Laat die verbeelding vaaren;
't Staat aan geen blinde drift met wien een maagd zal paaren.

AMETIS.

Welaan dan, wijl gij 't dus begeert, ik volge uw' zin,
Ik staa u af mijn hoop, mijn levenslust, mijn min.
Maar schoon gij mij een' band, zo dierbaar, doet verbreeken,
Wil nimmer van een' egt, waar voor ik gruw, mij spreken.
Gij antwoord niet? Helaas! zou mijn geweent, mijn smart,
Dan niets vermoogen op uw onvermurwbaar hart.
Welaan, men ruk mij naar 't altaar, 'k laat mij gezeggen;
Zijt gij ontäart genoeg om mij dien opteleggen,
'k Volvoer uw' last. Terwijl ik op dien zelfden stond
Sterf voor den held aan wien de liefde mij verbond.
Dus zal ik, moedig, door mijn schuldloos bloed te plengen,
De pligten van natuur, en van de min volbrengen.

DERDE TOONEEL.

AMILKA. AMETIS. MENZIKOF, *in 't verschiet.*

AMILKA.

'k Zie Menzikof, hij kooft; beleg uw reden wel.
Gewislijk zoekt hij u.

AMETIS.

Zal ik hem uw bevel

Kan

Kan ik

AMILKA.

't Moet zijn, (Ter zijde) 'k Voorzie alreeds zijn fellewoede;
'k Verschalk hem in zijn drift, eer hij het zelf bevroede;

VIERDE TOONEEL.

MENZIKOF. AMETIS.

MENZIKOF.

Het is mijne Ametis, mijn oog bedriegt mij niet!
Na zoveel rampen, en een afzijn vol verdriet,
Vinde ik u weêr, en zie een eind van mijne ellenden!
Kunt ge uw betraand gezicht, mijn waarde, van mij wenden?
Nu 'k aan uw voeten kniele en 't onweêr is bedaard?
Daar ons de Hemel heeft een beter lot bewaard,
En onze ramp verdwijnt!

AMETIS.

Helaas! ligtvaardig hoopen!
Ontvlugt mij, Menzikof!

MENZIKOF.

Mijn lief, wat mag u noopen
Tot zulk een taal? Waar toe op deezen blijden stond
Mijn afgepijngd hart met nieuwen schrik doorwond?
Schoon hemel, aarde en zee weêrstreevden mijne wenschen,
'k Ben, zo gij mij bemint, de heilrijkste aller menschen
Ik heb door mijn getraan en duldeloozen rouw
Verdiend u weêr te zien, aan onze min getrouw,
Maar gij ontwijkt me steeds, ge ontrooft me uw vriendlijke
Hebbe ik, mijne Ametis, op u geen meer vermogen? (oogen!)

AMETIS.

Gij hoont mij, Menzikof, hou op, staak dit verwijt.
Waarom verdenkt ge een hart dat zoveel smarten lijdt?

o Neen!

o Neen! gij hebt daar van het minste niet te vreezen:
 Het zal, altoos getrouw, altoos rampzalig weezen.
 Maar vrees de kwellingen van 't noodlot dat ons haat;
 Zeg vrij vaarwel 't geluk, waar onze min naar staat.
 Dees dag, die u, helaas! zoo schoon heeft toegegeenen,
 Zal ons misfchien welhaast in 't duister graf verëenen.
 Ons onheil rijst ten top, mijn Minnaar, beef en schrik!
 Vervloek dees plaats, vervloek dit doodlijk ooggenblik.
 Amilka zal deez' dag ons beider lot besliffchen;
 Hij fchikt me een' andren toe, en gij, gij moet mij mitsfen.

MENZIKOF.

Wat hoor ik, Ametis? is 't mogelijk? die verraar!
 o Deerniswaardig lot! rampzalig uur! is 't waar?
 Ach! zoo 'k u zeide....

AMETIS.

Wat?

MENZIKOF.

Die wreedäart heeft zo even

Mij nog de sterkfte hoop op uw bezitgegeeven;
 Hij fchonk aan mij zijn woord, en, zwijge ik nog?

AMETIS.

Vaar voort.

MENZIKOF.

Ik vrees een wreed geheim, dat mij de ziel doorboort.
 Zo hij beftond.... Ik lijs!

AMETIS.

De onbuigzaamfte aller vad'ren
 Doet reeds, naar allen fchijn, dat doodlijk tijdfcip nad'ren;
 En, tot vermeerdering van rouw voor u en mij,
 Verbergt hij listig, wie uw medeminnaar zij;
 Hij fmeedt vast in 't geheim die haatelijke banden,
 En tielt m'êdoogenloos mij in mijns moorders handen.

MENZIKOF.

En gij gehoorzaamt hem? dit gaat te ver. o fpyt!

B

A1

Al mijn ontzag verkeert in dollen minnenijd.
 Die reukelooze beev' die naar uw hand durft dingen.
 'kZweer hem te ontdekken, en het staal in 't hart te wringen.
 En gij, geeft gij uw stem tot zulk een' huwlijksband?
 Zijt ge onderdaanig aan dien trotschen dwingeland?
 Bemint ge een vloekgedrogt, als dien ontmenschten Vader,
 Die met den moorddolk ons de wet stelt, dien verraader?
 Hoe zeer verwilderd en hoe naar stont zijn gezigt . . .
 Ik vrees . . . 't Voorspelde mij een ijslijk onweêr: ligt
 Brouwt hij iets kwaads, en heeft arglistig zich beraaden
 Ons intewikkelen in gruwlijke euveldaaden.

A M E T I S.

Wat zegt ge? welk een drift voert u van 't redenspoor?
 Denk dat ik dogter ben, en geef natuur gehoor,
 Misschien verdiene ik niet die strenge bitterheden,
 Maar twijfelt ge of ik zal haar eerste wet vertreeden?
 Hij bant mij, hij ontroofte me al wat ik 't hoogst waardeer,
 Hij toont me een' fellen haat: maar 'khaat hem nimmerweêr.
 'k Zou zelfs voor zijn behoud alsnog mijn leven waagen.
 Ben ik, schoon hij dien breek' van mijnen pligt ontslaagen?
 Bedenk zulks wel, Mijn Heer, zoo gij mijn roem bemindt,
 Ik blijf, hoe 't ook moog gaan, altoos Amilka's kind.

M E N Z I K O F.

Welk eene dengd! welk een geduld! Wil 't mij vergeeven:
 Eene overmaat van rouw heeft mij van 't spoor gedreeven.
 Hoe! sinds men mij ontrukte uw lieve aanvalligheên,
 Word al mijn vreugd verkeerd in jammerlijk geweên!
 Vermocid van onder 't juk der hooffsche gunst te zwoegen,
 Bleef steeds een slaauwe hoop op u al mijn genoegen;
 'k Verkwijnde, om u alleen, door zorgen bij den troon,
 En zocht een toevlugt in de schaduw van de kroon:
 Gij, vol dier zelfde min, verlaat uw woestenijen;
 Men doet mij hoopen op het eind' van al mijn lijên!
 En op den stond dat wij elkandren wederzien,

Moet

Moet ik u afstaan, schoon gij zelf niet weet aan wien!
 Een gruwzaam stervling, door geen reden te overtuigen,
 Dwingt u, uws ondanks, voor zijn wreed bevel te buigen!
 Al mijne hoop verdwijnt! O treurige ommekeer!
 Vaar in uw woede voort, ik ken mij zelf' niet meer,
 Trouwlooze Amilka, koom, gij zijt tog mijn verwinnaar,
 Wat schelmstuk eischt ge? maar dugt een' getergden min-
 A M E T I S. (naar.

Hoe?

M E N Z I K O F.

'k Wil om uw bezit nu alles ondergaan.

A M E T I S.

Wat wilt ge? O Hemel! Ach! daar koomt mijn vader aan!

V I J F D E T O O N N E E L.

M E N Z I K O F. A M I L K A. A M E T I S.

M E N Z I K O F.

Was 't u dan niet genoeg mij eens te leir te stellen?
 Wat wrevel noopte u aan om mij op nieuws te kwellen?
 Of meent gij straffeloos mijn ligtgeloovigheid
 Te tergen? Door wat waan, verraâr! wordt gy geveleid?
 Had haar zagtmoedigheid mijn' toorn niet wederprooken;
 'k Zweer, 'k had mij reeds van dien ondraagbren hoorn
 gewrooken.

Wij zullen zien hoe verr' ge een onverschrokken hart
 Beproeven zult, nu 't al uw helsche boosheid tart.

A M I L K A.

Wat zoudt ge? uw ijdden waan durf ik gerüst trotseeren.
 Verwaaten zult gij mij door zulk een taal ontëeren!

M E N Z I K O F.

Ik durf ligt meer bestaan.

AMETIS.

Gij wreeden, Ach! waarheen?

AMILKA.

Ik wil u spreken.

AMETIS.

Hoe?

AMILKA.

Vertrek, laat ons alleen.

(Ametis binnen.)

ZESDE TOONEEL.

AMILKA. MENZIKOF.

AMILKA.

Van waar die hevigheid? waar over kunt ge klaagen,
 Daar gij zelf oorzaak zijt der rampen die u plaagen.
 'k Zeide u mijn dogter toe, en wat vermogt ik meer?
 Maar gij veragt ze, en beefde op 't zien van een geweer.
 Is dit die trouwe min, die zij van u moet wagten?
 Durft gij, voor schijn vervaard, naar heur bezitting tragten?
 Ja, 't wordt u nog vergund: Uw edle oploopendheid
 Heeft min mijn' toorn ontvonkt dan mijne hoop geveid.
 Voor u alleen geschikt, zal Ametis nog beden,
 In tien gij zulks begeert, met u in 't huwlijk treden.
 Maar, Menzikof, zo gij met ernst naar glorie staat,
 Roept u 't gemeen belang tot een doorlugte daad.
 Dit zij genoeg gezegd. Wilt ge Ametis verliezen?
 Bemint gij haar? Spreek op: het staat aan u te kiezen,

MENZIKOF.

Wat nieuwe ontfeldtenis jaagt mij uw voorstel aan!
 'k Ben vaardig, maar ik blijf nogthans in twijfel staan....
 'k Aanbid mijne Ametis! wie stelt de liefde paalen?
 Zij wint het. 'k Laat in 't eind door haar mij overhaalen.

Het

Het zwaarst misdrijf waar zo 'k haar immer dorst verraan.
 Welk is mijn lot? Beveel. 'k Wil alles ondergaan.
 Maar tot wat gruwelen moet ik mijn' arm besteeden?
 Neen, ik beloove u niets. O monster! staak u reden.
 Goon! dat uw blixemvuur mijn heerlijk lot beslist.
 Slaa toe, wijl 't offer thans nog uwer waardig is.

AMILKA.

Zoveel bekommring heeft mij genoeg doen weeten.
 Mijn telg bemint u nog, maar gij hebt haar vergeten,
 Of liever nooit bemind. Staak dan uw bits verwijt;
 Mijn weigering verwekt u niet de minste spijt.
 Men zal u haast voldoen. Vaarwel. Ik gaa haar vinden,
 En doe terstond haar aan een' andren zig verbinden.
 Gij, fier op 's Keizers gunst, terwijl gij ons trotseert,
 Verliest, die de uwe was zo gij haar hadt begeerd.
 'k Verdubbel mijn bevel.

MENZIKOF, (*buiten zig zelven*)

Vertoef, en hoor mijn reden

Beveel haar niets, belet die helsche plegtigheden.
 Arglistige! wien 't nooit aan middelen ontbreekt,
 Hoe kunstig stuurt ge 't staal 't geen gij me in 't harte steekt!
 De moed ontzinkt me! 'k Zwig! 'k Zal met u zonder draalen,
 Als gij doemwaardig, in den afgrond nederdaalen.
 Ik trief! Wat nevel wordt voor mijn gezigt vergaard!
 Wat vuurkolk opent zich? Wat zie ik? Goon! een zwaard!

AMILKA, (*hem eenen dolk geovende.*)

Grijp dit geweer. Nu zo. Zie daar een gunstig teeken.
 Gedugte wraaklust, laat den held geen moed ontbreken!
 Ik zweer dat Ametis, indien hij u verzaadt,
 Deez' dag de zijne zij, tot loon van zijne daad.

MENZIKOF.

Vervolg; ik kan den stroom van 't noodlot niet weer-
 streeven;
 Wat moet ik doen?

AMILKA.

Gij moet mijn' haat genoeg en geeven,
Met eigen arm, tot straf van mijn' geleeden hoon,
Een' dwingland slagten.

MENZIKOF.

Wien?

AMILKA.

Den Kzaar.

MENZIKOF.

Den Kzaar? O Goôn!

AMILKA.

Hem.

MENZIKOF, *(den dolk wegwerpende.)*

Mijnen Vorst? Wat zegt ge? Is 't mogelijk? kan het
weezen?

Zie daar 't gevloekt geheim dat mij zozeer deed vreezen
'k Heb reeds genoeg gehoord.

AMILKA.

Hoe! kunt ge u nog beraân?

Of kiest gij Ametis voor eeuwig afstaan?

Bedenk u wel Besluit. Gyzwijgt? Wil overleggen

Wat u te wagten staat. Laat eindlyk uw gezeggen.

Belet de vriendschap u, daar Peter zelf misfchien

U heimlyk' laagen legt, uw grootst belang te zien?

Gij kent het hof nog niet; de gunst is onbestendig;

'k Zie u eerlang verschopt, veragtyk en ellendig.

Eens Vorsten lievling, om zijn ijsren juk benijd,

Zwerft door een onweêr, 't welk zijn' val dreigt te aller tijd;

Omringd van 't bliksemvuur, rampzalig, schoon verheven,

Moet hij, als hij den troon genaakt, gestadig beeven:

De bleeke wangunst, en de haat van rust ontbloot,

Verzellen hem alôm, en leiden hem ter dood.

De schijnschoone Eer doet hem haast ten verderve loopen:

Hij praat, hij wordt geveleid; hij ziet den afgrond open.

AMIL-

MENZIKOF.

„ Verschrikkelijk ontwerp!

A MILKA.

Gij kunt dat lot ontgaan.

Ja de uitkomst is gewis zo gij slegts toe durft slaan.
 'k Zou zelf met lust mijn' arm tot zijnen val besteeden;
 Maar weet gij niet wat zorg, hoeveel oplettendheden
 Men aanwendt? 'k Word daarbij gewantrouwt en gehaat,
 Zodat men naauwlijks mij den toegang open laat.
 In 't eind, 'k verkoos mijn hoop op u alleen te bouwen.
 Aan u, aan uwen moed wilde ik mijn wraak vertrouwen.

MENZIKOF.

„ 'k Zou kunnen . . .

A MILKA.

Dit 's mijn' wil. Gij twijfelt nog? Hoe zeer
 Gij mij weêrstaat, 'k gebiede en dwinge u als uw Heer.
 Ik tarte u. Ametis zal, zo 'k verraan word, sneeven,
 Eer 'k sterf zal ik haar voor uw oog den doodsteek geven.
 Gij wierd te ligt gestraft door uw meêminnaars egt;
 Dus bleef 't verzaaden van mijn wraaklust mij ontzegd:
 Des wagt u dat mijn woede in 't toppunt slijge.

MENZIKOF.

Ontmenschte!

A MILKA.

Spreek; of zij sterft.

MENZIKOF.

Ik kan niet meer weêrstaan; ik wenchte
 Voor eeuwig u te ontvliên.

A MILKA.

Onwaardig minnaar, vlugt,
 Maar voor 't gestreng besluit van mijnen toorn bedugt.

MENZIKOF.

O Wanhoop!

AMILKA.

Mart gy nog? 'k Voel dien steeds hooger rijzen.
Haar dood gaat vast, ik zie haar door u zelf verwijzen.

MENZIKOF.

Ach! 'k roep den Hemel tot getuige, 'k ben bereid
Uw' wil te doen.

AMILKA.

Welaan! 'k wagt voor de duisterheid
Des nagts u hier. Ik gaa; denk wat gij mij beloofde.

ZEVENDE TOONEEL.

MENZIKOF. HOLSTEIN.

MENZIKOF.

„ Wat hebbe ik toegestaan! Wat foltering beroofde
„ Mij van mijn deugd? O schandel! Ach wat hebbe ik gedaan,
„ Mijns ondanks wikkelt hij me in zijn gevloekt bestaan...!
Mijn Holstein, wat 's uw wil? Hebt gij mij iets te zeggen?

HOLSTEIN.

De Kzaar heeft mij geboën zijn' last u voorteleggen.

MENZIKOF.

Wat hoor ik!

HOLSTEIN.

Hij ontwaakte, en riep me in zijn vertrak:
Hij eischt met u en mij een heimelijk gesprek,
En wil, naar 't schijnt door zorg en kommer overlaaden,
Zich over eene zaak van groot gewigt beraaden.
Ik naderde met schroom. Maar hoe! vanwaar die smart?
Uw oog ontdekt mij klaar de ontroering van uw hart.

MENZIKOF.

„ O! trouwloos monsterdier! O! doemenswaardige eeden!

HOLSTEIN.

Vanwaar die bleekheid, die verbijstering? Wat reden...!

MENZIKOF.

MENZIKOF, *(met ontroering en tederheid.)*

De Kzaar ontbiedt mij, zegt ge? en een droefgeestigheid,
Mijn waarde Holstein, zaagt ge op zijn gelaat verspreid;
'k Geloof het wel. 't Gevaar groeit aan alle zijden.
Wat hartzeer moet hij, die een Kroon bezit, niet lijden:

HOLSTEIN.

Uw traanen vlieten.

MENZIKOF.

Gaa, vervoeg u bij uw' Heer,
Gy trouwe wagter, volg uw pligten. Nooit zozeer
Was uw oplettendheid noodzaakelijk als heden.
Verlaat hem niet. Gij moet al uwe vlijt besteeden
Tot 's Keizers zekerheid. Voor mij, 'k ben hem onnut,
Mijn vriendschap waar hem in deez' nood een slegte stut.

HOLSTEIN.

Welk nieuw gevaar?

MENZIKOF, *(als of by iets zeggen wilde, maar
zig wierbiel)*

Mijn vriend, ik volg... „ 'k ontwyk zyne oogen
„ 'k Verberg me een wijl, ik wierd ligt al te zeer bewoogen.

Einde van het tweede Bedryf.

PETER DE GROOTE,
DERDE BEDRIJF.
EERSTE TOONEEL.

DE KZAAR, MENZIKOF, HOLSTEIN.

Gevolg van den Kzaar.

DE KZAAR.

Vertrek. Gij, blijf. 'k Eisch, in een zaak van veel gewigt,
Een blijk van uwe trouw voor mij, en uwen pligt.
Mijn vrienden, dit Gebied is vol van twistharpijen,
't Vuur van verdeeldheid broeit en smeult aan alle zijên:
Mijn zorg daartegen schijnt verlooren. 'k Moet mischien
Meer dan 't uitheemsch geweld, mijn eigen volk ontzien,
't Kroondraagend krijgshoofd, dat het Noorden doet
ontstellen,

Wiens staal het noodlot dwingt om mij gestaág te kwellen,
Bespot mij vrugteloos in mijne tegenheên:
Verwoesting, woede en moord verzellen vrij zijn schreên;
Zijn roem vervliegt als 't stof der neêrgeploste muuren,
Maar die, waar naar ik staa, moet de eeuwen zelf ver-
duuren.

Dat hij mij voor een' tijd nog terge; ik leer gestaág,
Hoe 'k hem verwinnen moet door mijne nederlaag.
Zo blijft regtaarte deugd, gemoedigd door gevaaren,
Door weêrstand aangespoord, op 't edel doelwit staaren.
Ik agte KAREL niets. Maar, schoon mijn heldenmoed,
Hoe zeer verwonnen, nooit bezweek door tegenspoed,
Terwijl ik in mijn Rijk vast hoopte op blijder dagen,
Ik moet mij wapenen tot meer gedugte slagen,
Mij wagten voor mijn volk De blinde Rusch, meer
vrij

Door mijne wetten, doemt ze als de ergste slaavernij.
De Konsten, die 'k hier wilde een' Eeretempel stigten,
Doen hem barbaarscher zijn, daar ze anderen verlichten:

Ge-

Geteeld tot dienstbaarheid, voor duisternis geschikt,
 Wordt hij door 't rijzen van een held'ren dag verschrikt.
 De Strelits, zegt men, klaagt, doet zelfs de muitkreet
 hooren,

En roept om 't oud gezag, zijn' voorzaat aangebooren,
 Gij, weet ge reden die tot hun versooning pleit?
 Men wil u hooren, eer men hun de straf bereid,
 'k Beraad mij, eer ik hen door 't wraakstaal aan doe randen,
 En voor een oogenblik stel ik het in uw handen,
 Spreek.

H O L S T R I N.

Uw bevel, en 't heil van Vorst en Volk vooral,
 Wil, dat ik 't geen ik denk, vrijnoedig uiten zal.
 Schoon duizend scheuringen 't gefolterd Rijk beroeren,
 En dreigen dag op dag u in 't verderf te voeren,
 Hoe ook gestrengt de zucht tot muiten kweek',
 Wilt gij dat de oude wond op nieuws weêr openbreek'?
 Om dien verborgen twist eens gansch te dempen, raade
 Ik u voortaan hun hart te winnen door genade:
 Hij die verwondring wekt, wordt niet altoos bemind.
 Mijn Vorst, dat liefde eens zij de zuil van uw bewind.
 De lof van een bestuur geroemd door alle braaven;
 Een ziel vol heldenmoed; de glans van zoveel gaaven;
 Dat wonderbaar ontwerp, begunstigd van omhoog,
 Maakt u den grootsten Vorst der waereld in ons oog:
 Maar wilt gij 't regte doel van zoveel zorgen raaken,
 Dan moet gij 't Volk, door u gevormd, gelukkig maaken.

D E K Z A A R.

Wat hebbe ik om dat Volk, zo woest en zo veragt,
 Niet al bestaan! 'k Verliet de Vorstelijke pragt;
 'k Steeg van den Rykstroon af; door duizend lijfgevaaren
 Zogt ik en Kunst en Deugd, en schonk ze aan die barbaaren.
 Zijn zij zelf de oorzaak niet van al hun leed en 't mijn'?

Ach!

Ach! wierdt het mij vergund eens minder streng te zijn!
 O woest en wreed geslagt! 'k leerde al te wel u kennen.
 'k Zogt u aan een geluk u onbekend te wennen;
 't Regt om te denken, 't volk alom betwist, wordt thans
 Begunstigd onder u, en praalt met vollen glans;
 'k Wilde u al 't aanzien van de grootste Volken schenken,
 Maar 'k zie u t'allen stond de trouw der eeden krenken,
 En weigeren, daar gij naar regt nog reden vraagt
 Het heilzaamst doel te zien in 't leed waarom gij klaagt.
 De strengheid wordt al rasch gedoemd in overheden,
 Maar weinig slaat men 't oog op 's burgers aart en zeden.
 Hoe zalig is de Vorst, die heerscht in een gewest
 Waar dankbaarheid in 't hart des volks haar' zetel vest!
 Daar Wetten, die alleen den weg ten Rijkstroon baanen,
 Nooit baaren slaafsch ontzag, maar heil voor de onder-
 daanen!

Ach! mogt ik me ook, als hij, onthouden van geweld!
 Dan kende ik 't zoet, dat steeds gevoeligheid verzelt.
 Maar zo 'k gestaag mijn zugt tot weldoen zie weêrstreeven,
 Hoe kan ik aan die Deugd mijn hart dan overgeeven?
 Onvrugtbaar land, eer gij gewenschte vrugten voedt,
 Moet gij, tot mijn verdriet, eerst zijn gemest met bloed?

MENZIKOF.

Zulks is noodzaakelijk. Zelfs in deeze oogenblikken
 Moet nog de muiteling voor uwe gramschap schrikken.
 Ligt zweert men u den dood op deezen zelfden stond.
 Een weinig marrens brengt het magtigste Rijk te grond.
 Gij moet, o groote Vorst, deeze uitspraak niet verwerpen,
 't Lijdt zelfs geen onderzoek. Gij moet het strafzwaard
 scherpen.

Nu't volk aan de Oppermagt zelf reên tot strengheid gaf,
 Gebiedt haar eerste pligt dat zij het misdrijf straf.
 't Geweer, tot uwen val gestadig opgeheven,
 Moet thans een' vrijen loop aan uwe weêrwaak geeven.

Gij

DE KZAAR.

Gij, laat ons hier alleen. Vervolgen we ons gesprek,
Mijn Menzikof.

T W E E D E T O O N E E L.

MENZIKOF. DE KZAAR.

MENZIKOF.

„ O pligt! Ach! zo ik 't hem ontdek!

DE KZAAR.

Uw raad bevalt mij: maar wat wisselvalligheden
Doen u verandren, en in mijn gevoelen treden?

MENZIKOF.

Ik ken de boosheid van uw haateren mijn Vorst.
'k Zoude u verraden zo ik anders spreken dorst.

DE KZAAR.

Het is genoeg. Maar kent ge 't hoofd der muitelingen?
Wie is 't die hen bestuurt, en naar mijn' staf durft dingen?
Wanneer men dien ontdekt, is rasch 't gevaar gedaan.
Men tragte al zijn bedrijf behendig naar te gaan.
Zo 't eens Amilka was, die Prins, van elk begeeven,
Die lang moest zijn gestraft, maar dien ik schonk zijn
leven!

Ik weet maar al te wel hoe afgeregt die geest
Op looze ontwerpen is; hoe weinig hij mij vreest.
Doorzult in hooffsche list, deed zijn gedrag mij leeren
Te ontzien dien ik veragt, en dien 'k moet haaten, te

MENZIKOF (*verlegen.*) (eeren.)

Kunt gij gelooven, Vorst, dat hij, dien ge overlaadt
Met weldaan, smeeden durf het schandelijkst verraad?
Intusfchen, uw gevaar . . . 't gevaar van uwe Staaten . . .
Vergifnis doet somtijds de ondankbren feller haaten.

DE

DE KZAAR.

Men slaa hem gaa. Zijn woede is ligt op nieuws ontstaan.
 Mijn goedheid zelf zet hem mischien tot oproer aah.
 Laat ons den muiltling dien gedugten steun ontrukken:
 'k Beveele u dit, voorkoom de naakende ongelukken.
 Belaagd, gehaat, gevloekt, en door den tijd bespied,
 Vreeze ik, zo gij mij mint, voor Kroon of leven niet.
 Bevestigd in 't bewind, mijn vriend, door uwe zorgen,
 Zijn mijn grootmoedigheid en uwe trouw mij borgen:

DERDE TOONEEL.

MENZIKOF (*alleen.*)

Ik u vermoorden, u, doorlugte Sterveling!
 Onwaardige als ik ben. Neen, schoon ik 't staal ontving
 Tot uw bederf, 'k zal eer mijn' boezem openrekken,
 En 't vol van woede in dit ondankbaar harte drukken.
 Ik zweer dien gruwel af; 'k bevrij hem voor 't gevaar;
 'k Verwin mijn slaafsche min; 'k straf dien geweldenaar;
 'k Vergeet ... Rampzaagel gij, gij Ametis vergeeten?
 'k Min 's Vorsten haaters Kroost, en, buiten 's Vorsten
 weeten.

Hoe laag een zwakheid! 'k word geflingerd meêr en meêr!
 Hoe keere ik tot de deugd, die 'k eens verzaakte weêr!
 O wellust! die mijn ziel van kinds af kon bekooren,
 Door welk een ongeval heb ik u tog verlooren?
 Raakt iemand, die geheel zich heeft aan u gewijd,
 Door 't blind en wrevel lot al uwen invloed kwijt?
 Een enkel oogenblik besmet met eereloosheid,
 Drijft dat ons voor altoos op 't ijslijk spoor der boosheid?
 Heeft dan een Stervling op zich zelf geen magt? Verlaat
 Hij u, die hij aanbidt, voor 't misdrijf dat hij haat?
 Mijne Ametis! O naam zo waard! Zij koomt; ik beeve
 Wat toeval of haar aan mijne oogen wedergeeve?

VIERDE TOONEEL

MENZIKOF. AMETIS.

MENZIKOF.

Wel, wat heeft die verwoede, uw Vader, u gezeld?
Dorst hij

AMETIS.

Ik zag de vrengd op zijn gelaat verspreid,
Een heimelijk vermaak straalt hem naar 't schijnt uit de
oogen.

Misfchien is hij door uw welspreekendheid bewoogen,
Zijn haat door u vermurwd.

MENZIKOF.

Vermurwd, die wreede haat?

AMETIS.

Hoe nu?

MENZIKOF.

Verlaat mij'

AMETIS.

Goón! Wilt gij dat ik verlaat'?

Neen, openbaar mij....

MENZIKOF.

Ach! wat moet ik openbaaren?

AMETIS.

Spreek, welk is dat geheim, dat gij niet wilt verklaaren?

MENZIKOF.

Een doodeljk geheim!

AMETIS.

• Wat zegt gij? Ach! ik schrik!

Zoudt gij misdaadig zijn?

MENZIKOF.

Ja, zonder twijfel, ik

AME.

AMETIS.

Neen, neen, 'k geloove u niet, zulks kan niet mogelijk
weezen;

Neem mijne ontroering weg, verdrijf mijn angstig vreezen;
Dat mijne liefde op u, mijn Minnaar, dit verwerv';
Bij ons gemeen verdriet! verlicht mij, of ik sterf.

MENZIKOF.

Kunt gij mij dwingen dees stilzwijgendheid te breeken?

AMETIS.

Uw weigring hoont mij; ja, ik wil dat gij zult spreken.

MENZIKOF.

Uw bloed is 't onderpand van een verborgenheid...!

AMETIS.

Laat af te denken dat uw veinzen mij misleid'.

Is dit de magt die ik verkreeg op uwe zinnen?

Mistrouwt gij mij o wreede! en durft gij mij nog minnen?

MENZIKOF.

Wel nu, het is dan waar, wij nadren vast den stond

Die ons vereent door een nootlottig trouwverbond;

O dag! Onzalige egt! Ontzaglijke vertooning!

Daar de eêlste deugd verstrekt den gruwel tot belooning!

Vergeef mij, gij ontrukkt mij die bekendtenis;

Ja, 't is uw hand, die 't loon der snoodste schennis is.

Mevrouw, gij wordt eerlang de Bruid van een' verrader;

Gij wordt (dus luidt de wet van uw' ontmenschten Vader)

Door 't haatlijkst monster, door den wreedsten moordenaar,

Met een bebloede vuist gesleept naar 't Egtaltaar.

AMETIS.

Mijn Vader... Kan het zijnt De schrik bevangt mijn leden!

MENZIKOF.

Die Vorst door mij bemind, en door u aangebeden,

Die groote Sterv'ling, die, door duizend minzaamheên,

Mijn wenschen steeds voorkoomt, mijn Keizer, die alleen

Door

Van mijne vriendschap in zyn ramp schijnt troost te wagten,
 Waarde Ametis!

AMETIS.

Vaar voort.

MENZIKOF.

Helaas! dien moet ik slagten!

AMETIS.

'k Weet naauwlijks waar ik ben. Hebbe ik u wel verstaan?
 Vervolg, onzaalge, gaast ge uw woord tot dat bestaan?

MENZIKOF.

Ja: overweldigd door een goddelijk vermogen;
 De min, de ontombre min heeft me al mijn' moed ont-
 toogen.

AMETIS.

En leeft gij nog! Zijt gij 't die Ametis ontmoet! . . .
 Gij vliegt niet heen, gij valt uw' Keizer niet te voet!
 Gij mint hem, snoode, hem dien gy den dood durft zweeren?
 Van hier! wil nimmer voor mijne oogen wederkeeren.
 Zie daar dan eindlijk 't lot der haatelijkste min!
 'k Blies, zonder dat ik 't wist, u 't snoodste misdrijf in!
 De stichter van 't verraad is mijn onzaalge Vader,
 Mijn Vorst 't slagtoffer, en mijn minnaar zijn verraader!
 Gij jaagt me een' doodschrik aan; in dit noodlottig uur
 Vergeet mijn hart al 't regt der min en der natuur.
 Maar gij, wat onderneemt ge? aan 't voorwerp uwer liefde;
 Daar gij, tot smaad der schim eens Keizers, dien gij griede,
 Uw huwlijkstoorts ontsteekt aan 't lijkvuur van dien Held;
 De hand te bieden die haar' Meester heeft geveld?
 Meent gij dat Ametis, verhard in euveldaaden,
 't Verraad begunstige, om den moordlust te verzaaden?]
 'k Weerhoude u langer niet, verhaast, verhaast uw schreên,
 Vereeuwig uwen naam door gruwlen; gaa, vlieg heen;
 Vermeerder het getal dier woedende onverlaaten,
 Schrikbeelden van de wraak, die Goôn en menschen haaten:

Deel, deel in hunne straf, in de onuitwischbare schand
 Dier laage zielen, wier met bloed besmette hand,
 Op vorstenschenden tuk, het slagtzwaard op dorst heffen,
 Om 't beeld der Godheid, welk den troon bekleedt, te
 treffen;

Gevloekte monsters, door den afgrond voortgebragt
 Tot Koningsmoord, en straf van 't schuldig aardsch geslagt.

MENZIKOF.

Ge ontvlugt me? Ach! blijf, Prinses. O oorzaak van mijn
 treuren,

Kunt gij mijn hartewond nog verder openscheuren?

Bedenk, eer gij mij straft, o wreede, wie gij zijt;

Gij hebt geen 't minste regt tot zulk een bitsch verwijt.

Erbarm u over mij, en, eer gij mij doet sneeven,

Bedenk, o Ametis, om wien ik heb misdreeven;

Eer ge aan de woede van mijn lot mij overlaat,

Herken mij, en vergeef een onvoorkoombaar kwaad;

Schuw 't wettigst liefdevuur te driftig aftezweeren:

Alleen 't geweld der min kon mijne deugd verheeren.

Dat hart bij u, Mevrouw, zo laag, zo zeer veragt,

Dat, schoon 't een gruwel heeft beloofd, nog deugd betragt,

Blijft uwer waardig; 't voelt door wroeging zig verteeren,

Maar egter hoopt het tot zyn' pligt haast weêr te keeren.

Neen, neen 't is niet uw bloed waar Menzikof naar dorst

'k Ben zulks verschuld, ik vlieg tot uw behoud, mijn Vorst.

Gij zult voldaan zijn.

AMETIS.

Goôn! Waarheen?

MENZIKOF.

'k Gaa dien verraader

Ontdekken. 'k Noem den Kzaar zyn' vijand.

AMETIS.

Wien?

MEN.

MENZIKOF, *(als buiten zich zelven)*

Uw' Vader.

A M E T I S.

Vertoef, ontzinde, wil zulks nimmermeer bestaan.
 Belet zijn gruweldaad, maar klaag hem nimmer aan.
 Mijn liefde heeft het regt om u deez wet te geeven;
 Ik zal, dit zweer ik u, zijn straf niet overleeven.
 Maar 'k gaa hem vinden. Godn! geeft dat mijn jammer
 klagt
 Door haar vermogen zijn verfteend gemoed verzagt'.

M E N Z I K O F.

Ach! werwaards wilt gij gaan? Vrees alles van dien
 wreeden.
 Kent gij 't ontwerp, dat hij tot uw bederf dorst smeeden?
 Zijn dolle wraakzugt drijft hem zelfs tot Kindermoord;
 Hij wagt u reeds, en tref u op het eerste woord.

A M E T I S.

Mijn Vader?....

M E N Z I K O F.

Ach! dien naam zaagt gij hem steeds verzaaken,
 En zijn bloedgierig oog zich in uw ramp vermaaken.
 Hij eischt uw' dood, ontwijk zijn dolle raazernij;
 Wil nimmer mijn geheim ontdekken; hoor naar mij.
 'k Bestaa dien wreeden Prins nog éénmaal aan te spreken;
 Mischien zal hem 't belang zijn streng besluit doen bres-
 ken.

Vrees voor zijne agterdogt, die uw gedrag bespiedt;
 Schuw hem te nadren, en verlaat deez muuren niet.

A M E T I S.

Wat durft gij voorflaan? Neen, hoe schuldig hij moog
 weezen,
 'k Eerbiedig hem, zelfs dan als ik hem 't meest moet vree-
 zen,

Hij kon verandren: ik omhelze een hoop zo zoet,
En blijve in zijne mugt, al kostte 't mij mijn bloed.

MENZIKOF.

Beloof ten minsten mij

AMETIS.

Men koont. 'k Moet u verlaaten.

MENZIKOF.

Verraad u zelf tog niet.

AMETIS.

Wat kan uw vreezen baaten?

Ach! zo mijn Vader kwam, terwijl ik u verzelt! . . .
'k Heb uw berouw gezien. Ik ben volgaan. Vaarwel.

VIJFDE TOONEEL.

HOLSTEIN. MENZIKOF.

HOLSTEIN.

Zijn wij alleen?

MENZIKOF.

Ja, spreek.

HOLSTEIN.

Men zegt wij zijn verraaden,
De miltzugt zal deeze' nagt in 's Vorsten bloed nog baadens
Het ligtgeloovig volk neemt die gerugten aan.

MENZIKOF.

Wie zijn de hoofden van dat gruwelijk bestaan?

HOLSTEIN.

't Zijn de Strelitzen naar men zegt. Gij kunt beseffen
Mijn vriend, hoe deeze maar mij in de ziel moet treffen
'Te droevige uitkoomst van een' roekeloozen raad!
Men smeedde op 't oogeblik, als 'k voor hun sprak, dit
kwaad.

Vertrouwen van een' Vorst, hoe zeer zijt gij te vreezen,

Zo zelfs de beste raad hem doodelijk kan weezen!
 Zo, om met zekerheid te zorgen voor zijn bloed,
 Men tegen d'onderdaan hem altoos waap'nen moet.

MENZIKOF.

Stel u gerust. Uw Vorst is braave vrienden waardig;
 Hij kent en onderscheidt ze, en oordeelt steeds regtvaardig.

HOLSTEIN.

Hij loopt gevaar.

MENZIKOF.

Geenszins, daar gij zijn wagter zijt.
 De Kzaar vertrouwt zich zelf op uw beproefde vlijt.
 Des moet gij 't Hofgebouw met dubble wagt bezetten;
 Elk, zelfs zijn' grootsten vriend het naderen beletten,
 Ik gaa, en zorg, terwijl ik mij op u verlaat,
 Dat niemand iets bestaa tot nadeel van den Staat.

Einde van het derde Bedryf.

PETER DE GROOTE,
VIERDE BEDRIJF.

EERSTE TOONEEL.

AMILKA. AZOF.

AMILKA.

Mijn vriend, 'k heb Menzikof op deeze plaats befcheiden.

AZOF.

Durft gij hem aan de poort van 't Vorstlijk Hof verbeiden?
Mijn Heer, denk aan 't verhaal, dat mooglijk zeker is! . . .
Na blijden zonnescijn volgt dikwijls duisternis.

AMILKA.

Stel u gerust, ik hebbe alöm opmerkzaame oogen.
Niets biedt mij tegenstand: 't begunstigt al mijn poogen.
'k Heb Menzikof verpligt om mij ten dienst te staan:
Wanneer hij mij misleidt, zal hij zich zelf verraan,
En 't voorwerp zyner min voor eeuwig moeten derven.
Mijn borge is Ametis. Ik zal haast wraak verwerven.
'k Voorspelde u wel, dat hem de hoop op haare trouw,
Tot staaving mijner zaak, wel ras beweegen zou.
Als zekre driften slegts ééns de overhand verkrijgen,
Doen zij de stem der Deugd en aller pligten zwijgen,
Een saamenzweerder, die met oordeel is begaafd,
Zoekt medestanders aan hun driften gansch verslaafd.
Dat liefde en minnenijd, door gloriezugt gesteeven,
En door mijn kunst bestuurd, den Rusch de vrijheid geeven!

AZOF.

Maar zo de Kzaar

AMILKA.

Hij is van alles onbewust,

En

En zonder argwaan, agt hij 't Rijk in volle rust.
Maar, Azof, wyl men steeds moet op zijn hoede weezen;
Wyl ons het menschlijk hart doet voor zijn zwakheid
vreezen,

En, als 't, verrascht door list, een gruweldaad besluit,
Vaak, eer die is verrigt, door wroeging wordt gestuit,
Vertrouwen we op ons zelf. Laat ons naar glorie dingen.
'k Zie Menzikof; gaa heen, vergaâr de muitelingen.

T W E E D E T O O N E E L.

A M I L K A. M E N Z I K O F.

A M I L K A.

Wel nu, hebt gij de plaats en 't uur reeds uitgedagt?
Of stelt gij langer uit het heil dat u verwacht?
De altaaren zijn versierd, uw Bruid wordt u gegeven,
Uw egtrionf genaakt, en 'k zie den Kzaar nog leeven!
Uw waggelende tred, uw wezen, door verdriet. . . .
Ik zie het wraakstaal, dat uw hand moest waap'nen, niet?

M E N Z I K O F.

'k Beloofde u door een moord een' weg tot wraak te baanen:
Maar 'k wijde aan 't voorwerp eerst nog eene wyl mijn
traanen.

Och! schonk mij 's Hemels gunst die gadelooze vreugd,
Dat 'k uw verdwaald gemoed mogt leiden tot de Deugd!
Mogt ik u eenmaal doen dien bittren haat verzaaken,
Mijn Heer, die ons haast moet tot Vorstenmoorders
maaken!

Gij staat ligt toe dat ik u grooter dienst zou doen,
Dan door met mijn geweer op zulk een' Held te woën.

A M I L K A.

Hoe nu?

C 4

M E N.

MENZIKOF.

Stel u gerust. 'k Heb u mijn woordgegeeven.
 Intusfchen over weeg wie 't zij dien 'k moet doen sneeven.
 Hebt gij geen vrees, dat mij, gereed om toeteflaan,
 't Ontzag en de eerbied nog verbijsterd ftill doen ftiaan;
 Dat mij het ftaal ontvalle op 't zien der wezenftrekken,
 Die mij in mijnen Vorst mijn trouwften vriend ontdekken;
 Op 't zien van 't agtbaar Hoofd, dat zoveel wondren doet,
 Min groot door zijn geluk, dan door zijn' tegenspoed?
 Slaa flegts een' enklen ftand het oog; op deeze Rijken,
 Dat treffend Schouwtooneel moest uwen wrok doen wij-
 ken:

Dit trotsch verblijf, nog kortfs een woest en ak'lig oord,
 Daar thans een bloeiend Volk naar wijze wetten hoort.
 Deek wie wij waren, wij, zijn grootfte kunstgewrochten,
 Die hij tot menfchen maakte uit wilde boschgedrechten;
 Wiens ftem het leven wekte in een veragtljk Rijk,
 Die 't magtig Petersburg deed rijzen uit het ftijk.
 In fpijt der twiften, die 't alom onkenbaar maaken,
 Befchijnt het Redenlicht de nederigfte daken;
 De tijd wordt nut befteed, terwijl hij in zyn vaart
 Al onze ramp herftelt, en blijder dagen baart;
 De ftrijdbaarre inborft, vaak zo woest en onbezonnen.
 Wordt door de tugt beftuurd, en nieuwe moed gewonnen.
 Door ftreelend zielsvermaak, voorheen hem onbekend,
 Wordt reeds de wreev'le Rusch zijn' ftuursfchen aart
 ontwend.

' Gebergt, waar 't eeuwige ijs Natuur altoos doet kwijnen,
 Waant zelf door milder gloed zich thans te zien befchijnen:
 En wie is hy die al dat groote werk verrigt?
 Die zich door eigen deugd die duurzaame eerzuil ftigt?
 't Is Hij, die, slaaf van 't Volk, met eindloos zich te plaagen,
 Aan 't Land dat hij beint gewijd heeft al zijn dagen.

En

En twee ondankbren , meest verpligt aan zulk een' Vorst,
Gewapend door zijn gunst, doorbooren hem de borst.

AMILKA.

Wat hoor ik? Welk bestaan, dat gij dus stout verdedigt!
Gij scherst een tafereel, dat mij op 't hoogst beleedigt.
Dat werk, zo hoog geroemd, die eerzuil zo vol pragt.
Trotseert me, en heeft mijn' toorn tot deezen top gebracht,
'k Verfoei den Kzaar. Uw list, uw voorspraak zal niets
baaten.

Die nieuwigheden zijn 't die mij hem fel doen haaten;
't Veranderen van den Staat is 't misdrijf dat ik doem.

MENZIKOF.

Herstel, Mijn Heer, herstel aldaar uw' ouden roem.
Gij zult de schaduwen der ongunst op zien klaaren,
Als gij 't vermogen van zijn goedheid zult ervaren.
'k Erkenne uw hoog geslagt, uw' moed, uw Krijgsbeleid,
'k Weet wat men schuldig is aan uwe schranderheid,
Maar gij, Mijn Heer, wat zag men immer u betragten?
Zogt gij des Vorsten gunst? woudt gij zijn' toorn verzagten?
Moet hij de minste zijn? Ligt draagt zijn eigen hart,
Daar hij tot strengheid wordt verpligt, de grootste smart;
Ligt wenscht hij, daar de zorg en rampspoed hem verslin-
den,

Zo nut een' onderdaan in 't einde eens weêrte vinden.
Wat zou 't mij roemrijk zijn, zo ik uw' haat verwon,
En u, tot beider nut, te saam verzoenen kon!

AMILKA.

Verzoenen? Welk een taal! Hou op, of vrees mijn woede!
Wat is uw oogmerk?

MENZIKOF.

Dat ik uwen val verhoede,
Zult gij, na 's Vorsten dood, een' Troon besmet met bloed
Gerust bezitten? Zult ge 't wreevelig gebroed,

Wiens opperhoofd gij zijt, niet altoos moeten dugten?
't Zal, schoon 't nu Peter vloeke, als 't hem moet derven,
zugten,

En, door geen nijd belet, al zijne deugden zien.
Men zal hem op zijn' zerk verschuldigde eere biën;
Den Scepter dien gij roofde, uit uwe handen rukken,
En u voor 't zelfde staal, dat gij mij gaaft doen bukken
In 's Hemels naam! verbeeld u eens al de ijslijkheën,
Het Noorden gansch verwoest, uw' staf en Troon vertreën,
Het Ryk gedompeld in ellenden, daar uw poogen
Tot weering van die ramp het minst niet zal vermoogen;
Terwijl een toomloos volk 't ontzag der wet verbreekt,
De Goôn te wreeken waant als 't zyne Vorsten wreekt,
En Gij, helaas! Ai, laat!

AMILKA.

Vaar voort, verbreek uwe eeden,
Waardeer 't bedrog; eer uit lafhartigheid dien wreedden,
Buig voor zijn dwinglandij, aanbid, val hem te voet,
'k Behoeve een andre hand, een' edler heldenmoed.

MENZIKOF, (*na zig een weinig te hebben bedagt.*)

Wel zo 't dan weezen moet, zo 't noodlot dus verbolgen
Mij dwingt ondanks mij zelf uwheerschzught intevolgen
Spreek op dan, 't wordt reeds tijd, Amilka, geef mij licht.
Noem 't oogenblik, de plaats, en hoe het word' verrigt.
Wie zijn uw vrienden? Durft gij van hun ijver wagten
Dat zij gereed zijn om met mij hun' Vorst te slagten?
De Strelits, de Sojaar, zijn zij?

AMILKA.

'k Heb u verstaan.
Gij zoudt door deezen glimp, kon 't zijn, mij nog verraan.
Die list is vrugteloos, maar zal u doodlijk weezen.
Gij stelt, o bloodaart, mij te leur, maar gij moogt vreezen
Voor Ametis; gij weet hoe gij haar 't leven roofst.
Vaarwel, en overdenk wat ik u heb beloofd.

DER.

DERDE TOONEEL.

AMILKA. MENZIKOF. AMETIS.

AMILKA.

Maar hoe? Ik zie zij koomt!

MENZIKOF.

Wat blijdschap!

AMETIS.

Wil gedoogen

Dat ik u nader', Prins.

AMILKA.

Wie brengt u voor mijne oogen?

MENZIKOF.

Zij brengt mij 't leven weêr!

AMETIS.

Dat ik de gunst verwerv'

Van u vermurwd te zien, of aan uw voeten sterv'.

AMILKA.

Daar gij mij tergt door hoon, en door verraad te gader!
Neen, vrees veeleer de magt, de gramschap van een' Vader.
Volg mij, rampzalige.

MENZIKOF, (*tusfchen Ametis en Amilka infchietende.*)

Laat van haar af, hou stand.

'k Neem haar befcherming op; eer uw bloeddorste hand
Het voorwerp mijner min mijne armen zal ontrukken,
Moet ik voor uw geweer, of gij voor 't mijne bukken.

AMETIS.

Wat koomt mij over, Ach!

AMILKA.

Onlijdelijk verdriet!

'k Mag mij niet wreeken, fchoon mijn oog mijn' vijand
ziet,

Beef!

MENZIKOF.

Beef.

AMILKA. (*zijne hand slaande aan 't gevest van zijn' degen,*)
Zoude ik beeven, ik?

AMETIS.

Wat wilt ge?

AMILKA.

Durft gij spreken?

Uw wederspanningheid is mij op 't klaarst gebleeken:
Ontrouwe Dogter, koom, volg mij.

MENZIKOF.

Treed toe, o Wagt.

*k Beveel u in den naam des Keizers, geef wel agt
Op dees Prinses. En gij rampzaalge, gij kunt vlugten.
Gij hebt uws Meesters komst op deeze plaats te dugten;
Men houdt, zo gij vertoeft, u om uw misdaad aan.
*k Verfoei, ja 'k moest u om uw gruwlen doen vergaan,
*kMoest, zonder draalen... Maar 'k eerbiedig nog den Vader
Van Ametis, van haar die 'k aanbid. Vlucht verraader.

AMILKA.

O wreede Goon! ik zie dat alles mij weêrstaat!
Dan 't is voor weinig tijds dat ik dees plaats verlaat:
Ik zweer ik zal welhaast ter wraake wederkeeren;
Welhaast stroomt hier het bloed van hun die mij trotseeren,
Terwijl dezelfde hand, bestuurd door woede en moord,
Haar voor uw oogen slagt, en u het hart doorboort.

VIERDE TOONEEL.

AMETIS. MENZIKOF.

AMETIS.

Weêrnou mij niet, ik wil me in zijne magt begeeven.
Van waar koomt u het regt om mij te wederstreeven?

MENZIKOF.

Zou 'k u vertrouwen bij dien laffen moordenaar,
Daar zelfs voor mijn gezigt uw leven liep gevaar?

Wi

Wij zijn aan hem niet meer door kinderpligt verbonden,
 't Ontzag daar aan verknogt heeft hij voorlang geschonden.
 Is hij uw Vader? neen, o neen tot mijn verdriet.
 Hebt gij gehoord . . . Ik gruw! die wreede! zaagt gij niet
 Welk een ontmenschte drift hem deed natuur verkragen?

A M E T I S.

Laat dan voor 't minst uw mond mijn grievend wee verzag-
 ten

Ach! bij den band, waar door de liefde ons heeft verknogt,
 Outneem mijn zwoegend hart die doodlijke agterdogt.
 Amilka heeft misdaan, ik moet zijn' gruwel haaten,
 Maar 'k min hem egter nog: hoe kan ik hem verlaten?
 Zorg gij, mijn Menzikof, voor zijn behoudenis:
 Wat is 'er tog, dat voor de liefde onmoglijk is?
 Doe zijne ontwerpen den gevreesden uitslag derven,
 Doe om mijn droef geschrei, den Prins genaâ verwerven.

M E N Z I K O F.

Genaâ, Mevrouw, mogt ik die koopen met mijn bloed!
 Maar zo ik die verwierf, zou hij ze aanvaarden? Woedt
 Hij op zich zelven niet? 'k Heb alles ondernomen;
 'k Nam deel aan 't misdrijf om zijn' moedwil voortekomen,
 En wat is de uitkoomst? 'k Zie mijn' Keizer in gevaar:
 'k Moet kiezen, of ik hem, of u het leven spaar'.
 Vel gij nu 't vonnis. 'k Zal mij naar uw keus gedraagen:
 Zal mijn begunstiger, mijn Keizer, door de slagen
 Van een' verwoeden, een' ondankbren onderdaan
 Moordaadig aangerand, voor uw gezigt vergaan?
 Gebie.

A M E T I S.

Wat dolle drift doet u onmenschlijk woeden?

M E N Z I K O F.

Wat wilt gij?

A M E T I S.

'k Wil dat gij mijn' Vader zult behoeden.

Hoe!

Hoe! durft gij twijflen? 't Is gedaan. Koom, dat men mij
Op 't zelfde moordschavot verdelge aan zijne zij'.
Gevoelloos minnaar, van meêdoogen gansch verstooken,
Gij hebt het vonnis van mijn' dood reeds uitgesproken.

MENZIKOF.

Verdraage ik smart genoeg? Spreekt gij dus, Ametis?
Gij wreede? is dit uw troost in mijne droefenis?
Gij op 't schavot? Wel 'k gaa dan heen

AMETIS.

Wil 't mij vergeeven.

'k Worde in dit ijslijk uur van 't redenspoor gedreeven.
Dan, wat me ook overkoom, hij, wien 'k te redden poog
Blijft mij een heilig pand, schoon strafbaar in uw oog.
Wanneer gij zijne schuld durft aan den Vorst verklaaren,
Zal zulkis voor onze liefde een doodlijk onheil baaren;
Gij, wreede, breekt dus zelf dien band. Ja! 'k zegge u meer:
Ondanks zijn wanbedrijf bezit hij deugd, die 'k eer;
Zijn fiere heldenmoed, door edle woede ontfteeken,
Waant, als hij Peter slagt, zijn Vaderland te wreeken.
De Kzaar verschijnt. 'k Ontwijk zijn toornig oog: ik gaa.

MENZIKOF.

Verlaat u op mijn trouw. Gij wagten, volgt haar na.

V I J F D E T O O N E E L.

DE KZAAR. MENZIKOF.

DE KZAAR.

Ik weet men smeedt verraad, men zweert mijn bloed te
plengen.

Waar kan barbaarschheid niet een toomloos volk toe bren-
gen!

'k Wil die verwinnen, Vriend, hoe zeer 't gevaar mij dringt.

'k Beklaag het moordziek dat mij gestaag omringd.

Ja,

Ja, hoe mijn volk mij zijne ondankbaarheid doe blijken,
 't Zal nooit mijn zugt tot zijn verbet'ring doen bezwijken.
 Hebt gij ook iets ontdekt? Hoe troostrijk is 't uw' Vorst
 Dat hij nog vriendschap vind in uw getrouwe borst:
 Dat hij een oogenblik bij u mooge adem haalen
 Stel voor het minste een poos aan zijne rampen paalen.

MENZIKOF.

Het gaat te verr' Mijn Heer. Al! zend mij ijllings heen,
 Tot straf van 't woest gespuis waar door gij wordt befreên.
 Ja tegen 't vloekrot, welk de donder moest verpletten,
 Worde ik steeds meer geperst uw gramschap optezetten,
 Verlies geen tijd, mijn Vorst, gebruik al uw gezag:
 Zo ik tot uw behoud mijn bloed vergieten mag,
 Rijst mijn geluk ten top. Verdelg . . .

DE KZAAR.

O ja, 't moet weezen;
 'k Ben eindlijk moede een' troon wiens val ik steeds moet
 vreezen;
 En altijd voor vergift en dolken bloot te staan:
 Een laste moorder is niet meer mijn onderdaan.
 Die woeste hoop verschrikk': dat al de ondanb'ren sneeven
 Voor 't oog der Godheid, die hun 't leven heeft gegeven;
 Veragte meenigte, ge onttrekt u mijner wet?
 Dat elk op 't hooren van mijn' naam den doodschrak zert'.
 Ja, 't gaa voortaan zo 't wil, mijn vriend, ik zal doen
 blijken
 Dat deernis eindlijk voor 't getergd gezag moet wijken;
 Van 't bloedig overschot der grootheid, om mij heen
 Verstrooid, behoude ik mijn' gedugten naam alleen.
 Vergeef . . . de drift vervoert me! Ach! moet ik altoos
 vreezen,
 Kan 'k zonder wreed te zijn dan niet regtvaardig weezen?

MENZIKOF.

Gij doet hun regt, o Vorst; volg uw verbolgenheid,
Verdelg de muiters, en beteugel 't onbescheid.
Duld

DE KZAAR.

Schoon 'k uw' ijver minn'; schoon hij mijn hoop doe
leeven,
't Beleid verbiedt mij hem den vrijen toom te geeven:
Men moet, eer men begint, op de uitkoomst zijn bedagt;
Hun hoofd ontdekker, 'k Heb zulks reeds vergeefs getragt.
Maar dat men niemand noem' kan mij verwondring baaren.
Dan, moet ik u, mijn Vriend, wien ik verdenk verklaaren?
Mijn wagt heeft zijn paleis op mijnen last verspied,
Dog deeze voorzorg was vergeefsch; zij vond hem niets

MENZIKOF.

Maar zijne Dogter, hier deez' dag terug gekoomen,
Is, op mijn' last, reeds in verzekering genomen.
Dus hebt ge in uwe magt uws vijands dierbaarst pand;
De zorg voor haar verstrekk' dien wreeden tot een' band.

DE KZAAR.

Zijn Dogter! wat wil dit? de ontrouwe is ligt verkooren . . .
Wat vreemd vermoeden wordt in mijne ziel gebooren!
De losse jeugd geeft aan verleiding rasch gehoor.
Mischien voert zijne list haar zwakken geest van 't spoor.
Mijn vriend, men zag wel meer een schoone Vrouw straf-
waardig;
Zij vindt tot Keizersmoord ontelbre ponjaarts vaardig.
Door 's Vaders dolle drift vervoerd . . .

MENZIKOF.

Wie! Ametis!

Geef geen verdenking plaats, die zo vernedrend is.
Gij doet mij beeven. Neen, een ziel, die zig deed kennen,
Door zovee deugd, zal aan geen gruwlen zig gewennen.
Gij

Gij weet maar al te wel, mijn Vorst, hoe zij voorheen,
 In blijder dagen, aan dit prächtig Hof verscheen;
 Gij zaagt ze aan al den stoet een roemrijk voorbeeld geeven;
 En elk, zowel door deugd als schoon te boven streeven.
 Na zes jaar afzijn zien wij eindlijk haar gekeerd:
 Wordt iemand dan door ramp in gruwelen volleerd?
 Strafwaardig . . . ! Neen, o neen! de deugd heeft op haaf
 zinnen

Te veel vermogen; zij zal eeuwig die beminnen.
 Hoezeer gij haar verdenkt, ik weet dat Ametis
 Met blijdschap sterven zou voor uw behoudenis.

Z E S D E T O O N E E L.

H O L S T E I N. D E K Z A A R. M E N Z I K O F.

H O L S T E I N.

Uw leven loopt gevaar, men heeft uw' val gezworen;
 Men kan in dit Paleis alreeds den muitkreet hooren,
 Amilka voert hen aan.

D E K Z A A R.

Dat m' Ametis bewaar*

En deeze plaats bezett'. Dugt geen het minst gevaar;
 Ik wil mijzelven slegts voor hun gezigt vertoonen.

(tegen Menzikof.)

Gij, volg, beteuglen wij hen die uw' Meester hoonen;
 Laat ons, vol heldenmoed, mijn' vijand wederstaan,
 Te saam verwinnen, of te saam met roem vergaan.

PETER DE GROOTE,
 VIJFDE BEDRIJF.
 EERSTE TOONEEL.

AMETIS. (*alleen.*)

O naamen, mij zoo waard, van Minnaar, Vorst, en Vader,
 Wat baart gij mij een reeks van smart en rouw te gader!
 Afgrijselijk gewest, onvrugtbre, woeste grond,
 Waar mij mijns Vaders toorn als balling heenen zond!
 Getuigen van mijn leed! Archangelsche woestijnen,
 Gij holen, die mij zaagt in eenzaamheid verwijnen,
 Wier naare wedergalm, gedreeven door de lugt,
 Alleen mij antwoord gaf op mijn benaauwd gezugt!
 Wie had zulks ooit voorspeld, dat ik de droeve dagen,
 Die 'k fleet in uw verblijf, eerlang nog zou beklagen?
 Dat mij beschooren was dees wreede zugtens stof?
 Onbuigzaam' Vader! Ach, ontzinde Menzikof!
 'kZie ze op elkaar verwoed, tot mijne ondraagbre smarte....
 Ontmenschten, toeft, houdt op, uw staal doorgriefft mij't
 harte.
 Ach! waarom kan ik niet, waarom wordt mij belet?
 'k Vlieg....

TWEDE TOONEEL.

AMETIS. HOLSTEIN.

AMETIS.

Spreek, wat meldt gij ons?

HOLSTEIN.

De Keizer is gered;
 Zijn volk verwint; ik heb een' drom van muitelingen
 Langs wal en grachten met geweld terug zien dringen.
 Verraader Azof sneeft.

AME-

A M E T I S.

Waar is mijn Vader? Is

Hij nog in 't leven? 'k Sterf van angst en droeffenis.

H O L S T E I N.

Aan 't hoofd der muiters zag men hem ten voorschijn koo-
men,Zijn moed deed zelfs een wijl ons voor den uitslag schroo-
men :

Dan, daar de Vorst, met meer dan menschelijken moed,

Het weifelend geluk zijn zij' verlaaten doet,

Baant hij zigzelf een' weg door eenen berg van lijken,

En tragt met al zijn volk naar dit paleis te wijken.

Toen riep held Menzikof mij toe: Vlieg ijlings heen,

En zorg voor Ametis; 'k eisch haar van u alléén.

Thans is 't verraadersch rot geheel en al verlaagen;

Gij zult den Keizer zelf' terstond hier op zien daagen.

Ik hoor alreeds gerugt. Hij nadert met zijn' vrind.

D E R D E T O O N E E L.

D E K Z A A R. M E N Z I K O F. A M E T I S. H O L S T E I N.

D E K Z A A R. (*tegen Menzikof.*)

Koom, ed'le toeverlaat eens Keizers die u mint,

'k Ben aan uw' moed verplicht mijn' Scepter en mijn leven,

'k Zal u steeds blijken van de opregtste erkentnisgeeven.

Amilka is gevat. Hij worde hier geleid,

Gaa, haal hem, Holstein.

(Holstein binnen.)

AMETIS. (*zich aan de voeten van den Kzaar nederwerpende.*)

Duld mijn tegenwoordigheid;

Schoon u 't aanschouwen van uws vijands kroost te vergen,
O groote Vorst, op nieuws uw grimmigheid moog tergen,
Ghn dat 'k een' Vader, een' rampzaligen, beweene.
'k Vermeet mij niet voor hem genaâ te sneeken, neen,
Indien die Prins, weleer door uwe gunst verheven,
Tot straf van zijn bedrijf op uw bevel moet sneeven,
Bidde ik om ééne gunst: schenk mij het zelfde lot,
Laat mij met hem vergaan op 't zelfde bloedschavot.

DE KZAAR.

'k Beklaage uw' ramp; gij waart een deugzaam Vader waardig,

Het noodlot dat u kwelt is wreed en onregtvaardig.
Hoe 't zij, Mevrouw, vergeet dat hij u 't leven gaf.

AMETIS.

O neen, Mijn Heer, ik word' met hem gedoemd ter straf!
Zolang 't gemeen gevaar bedreigde uw beider leven,
Werd ik, onzeker wat ik wenschen moest, gedreeven.
Zo 't lot begunstigd had een misdaad zo gevreesd,
Waar' de ijver voor mijn' Vorst mij doodelijk geweest;
Dan ware uw ongeluk op deeze borst gewrooken,
De verontwaardiging had mij in woede ontflooken.
Thans overwonnen, en van elk verlaaten, zal
De veiligheid des Rijks hem vorderen ten val:
Dat dan zijn telg hem in zijn uiterste verzelle,
Dat haar het zelfde staal dat hem moet treffen, velle!
Zij kent in deezen nood, vol jammer en verdriet,
Helaast haar' Vader wel, maar den verraader niet.

MENZIKOF.

Welk eene taal! Mijn Heer, zoudt gij zulks kunnen lijdē?
 Zou zoveel deugds haar dan van sterven niet bevrijdē?
 Ik kan mijn drift niet meer verbergen: 'k bid haar aan;
 Wat haar ook overkoom', 'k zal 't met haar ondergaan.

DE KZAAR.

Hoe! gij verknogt aan 't bloed welk gij gesfraág, verholgen
 Door woede en afgunst, zaagt uw' Vorst, uw' Vriend
 vervolgen?

Kiest ge een verbindtenis met zulk een egtgenoot?

MENZIKOF.

Ik dorst nog meer bestaan; 'k leg al mijn misdaán bloot...
 O Hemel! hij verschijnt! Mijne Ametis! mijn leven...

AMETIS. (*Amilka, dien zij ziet koomen, te gemoet gaande.*)

Mijn Vader!

AMILKA. (*in 't verschiet.*)

Wijk van mij.

DE KZAAR. (*tegen Ametis, die heen wil gaan.*)

Vertoef.

AMETIS.

Mijn leden beeven.

V I J F D E T O O N E E L.

AMILKA (*geboeid, en omringd van eenige Lyswagten*)

HOLSTEIN. DE KZAAR. AMETIS. MENZIKOF.

DE KZAAR. (*tegen Amilka, met bezadigdheid.*)

Zie hier 't gevolg nu van uw' drift naar mijn gebied.

Daar niets dan wroegingen en schande u overschiet.

AMILKA.

Schand... Maar geniet de gunst u door het lot gegeven:
 'k Wilde u in 't midden van uw Hofpaleis doen sneeven.
 Uwe overmagt verwint terwijl mijn aanhang zwigt.
 Daar 'k reeds den troon beklom, treft mij een bliksemfchigt,
 En heeft op éenen stond mijn gansch ontwerp verbrouken,
 Maar 'k laat u egter nog ten doel aan duizend pooken.
 Dat de ijslijkste agterdogt uw hartzeer steeds verzwaar!'!
 Ik noeme u niemand van mijn mijn medestanders, maar
 Zal, zelfs na mijnen dood, uw' ondergang betragten.
 Men lei' mij weg; ik ben gereed.

DE KZAAR.

Keert hem, gij wagten.

Zeg mij tog, Menzikof, wie spreidt voor mij dien strik?
 Wie zijn die moorders? wie zijn medestander?

MENZIKOF.

Ik.

DE KZAAR. *(met verwondering, verzeld van gevoeligheid.)*

Gij mij verraaden?

MENZIKOF.

'k Werp mij neder aan uw voeten,
 Gereed om mijne schuld door mijnen dood te boeten.
 't Is tijd dat mijn Monarch zijn snô vervolgers ken,
 Ik ben misdadig, en verfoei me om dat ik 't ben.
 Door mij te tergen, door mijn zwakheid te overromplen
 Wist dees verwoede Prins mij in 't verderf te domplen.
 Doemwaardige onderdaan, ondankbre gunsteling,
 Na dat ik 't moordgeweer tot uw bederf ontving,
 Was 't mij onmogelijk hem bij u aanteklaagen:
 'k Moet dus, zowel als hij, een strenge doodstraf dragen.
 'k Zoek geen vergiffnis voor mijn gruwelijk bestaan.

DE KZAAR. *(hem met goedheid opheffende.)*

Mijn Vriend, ik schenk ze u, 'k ben met uw berouw voldaan.

MEN-

MENZIKOF.

Mijn Vorst, schei niet van òen twee schuldige onderdaanen,
Of red ons allen door uw goedheid.

AMETIS.

Dat mijn traanen
Uw hart vermurwen, hoor, o Rijksinonarch, naar mij,
Ai! dat een dogters beê haar Vaders hoofd bevrij.
Zoudt ge in deez' droeven dag, gevoelloos voor mijn
klagten,
De tederheid der liefde en van natuur veragten?

AMILKA. *(met eene barsche stem.)*

Dat uw onnut geklag mijn schand niet meer vergroot,
Nu mijn Tyran verwint, is al mijn hoop de dood.

AMETIS. *(tot òen Kzaar.)*

Mijn Heer!

DE KZAAR. *(na een diepe overpeinzing tegen
Ametis.)*

Stel u gerust.

(tegen Amilka.)

Dat eindlijk dees vertooning
Amilka kennen leer' het noodlot van een' Koning!
Daar 'k onder 't lastig jak der Kroon mijn leven slijt
In eindelooze vrees, wordt zulks mij nog benijd.
Omringd van klippen, steeds bestreên, van elk begeeven,
Belaagt elkëen, zelfs mijn getrouwste Vriend, mijn leven.
Regeer nu zo gij durft. Geef hem zijn wapens weêr.
(tegen Menzikof, die de uiterste verwondering doet zien.)
Men maak' zijn boeien los; verdrijf uw zorg.

MENZIKOF.

Mijn Heer!

DE KZAAR.

Men laate ons hier alleen.

MENZIKOF.

Mijn Vorst, ik u verlaaten?

DE KZAAR.

Ik heb 't geboden.

MENZIKOF.

Gij ten prooi aan dien verwaaten?

DE KZAAR. (*met meerder nadruk.*)

Gaa zegge ik. Dat met u mijn lijfwagt ook vertrekk'.

AMILKA. (*verwonderd.*)

Wat mag zijn oogmerk zijn met dit geheim gesprek.

ZESDE TOONEEL.

DE KZAAR. AMILKA.

DE KZAAR.

Amilka, de Oppermagt verdwijnt; thans zien uwe oogen
 Een' sterveling, als gij, ontbloot van 't Rijksvermogen.
 Uw leven was verbeurd. Gij zijt in mijne magt:
 Maar nooit heb ik de wraak voor een geneugt geagt.
 'k Schenk u uw regten weêr; verweer ze, 'k wil zulks dul-
 den.

Pleit voor de ontwerpen die u 't hart met haat vervulden,
 Spreek op.

AMILKA.

'k Beken, ik staa verzet op zulk een taal,
 Maar mooglijk wierd zij best beantwoord door mijn staal.

DE KZAAR.

Wat doet met zoveel drift u mijnen dood begeeren?

AMILKA.

's Lands rampen.

DE KZAAR.

Zeg veelêr mijn Kroon; gij wilt regeeren.

AMIL.

A M I L K A.

De liefde voor mijn volk, de billijkheid, daar gij
 Mijn Vaderland verscheurt door uwe raazernij,
 Dit Hof, dat ge overlaadt met pragt, dit pronkgesteente,
 Door u gegrondest op der burgeren gebeente;
 Daar kunst uw gruwlen tooit; daar, waar ge uw voeten
 zet,

't Onschuldig burgerbloed alom den grond besmet.
 En hebt gij moeds genoeg om mij dus aftevraagen,
 Wat de oorzaak zij die mij uw leven doet belaaen?

D E K Z A A R.

'k Beklaage uw dwaaling, en vergeef ze u; mijn gezigt
 Wordt door een' glans, die u verborgen is, verlicht.
 Een stouten grootsch ontwerp, vol moeds, en welberaaden
 Aanvaard en uitgevoerd: zie daar mijne euveldaaden.
 'k Heb bloed geplengd, o ja, maar 't was, helaas! uit nood;
 Mijn arm heeft niets gedaan, dan 't geen mijn pligt gebood.
 De wreede strengheid, die mij doet door u verwijzen,
 Hoe haatlijk, is somtijds in eenen Vorst te prijzen.
 Zie slegts een wyl terug naar 't oude Russiesch Rijk,
 Daar 't reden derft en kwijnt: het is een woud gelijk,
 Een woeste wildernis, geheel ontbloomt van leven;
 In 'teind gewaardigde ik deez' vorm daar aan te geven,
 Maar in die toestand was het nut een weinig bloed
 Te storten; dat verlies wierd ras genoeg vergoed.
 De Konsten, ja die zelf, ...

A M I L K A.

Dat zij geheel verdwijnen!
 Zij zijn 't, die de oude deugd, den heldenmoed, doen
 kwijnen;
 Het snoodst bestaan ontleent daarvan een' schijn van regt.
 Is 't misdrijf, loos beflurd, min strafbaar, minder slegt?
 Men laate aan 't Zuiden dat vergif zo vol gevaaren.
 Zou ons natuur vergeefs haar' wijzen wil verklaaren,

Daar zij deez' dorren grond, dit kil en bar gewest
 Met eeuwig ijs bedekt? Zij kent haar gaaven best,
 En deelt ze met beleid in onderscheiden Oorden.
 Der Overheersch'ren wieg is naar heur wet het Noorden.
 Pleeg raad met uw belang. Wat nut, wat voordeel geeft
 U al dat schoon, waarom gij steeds in kommer leeft?
 Dat u zoveel verdriets en hartzeers doet bezuuren,
 Van tweedragt binnen 's Lands, en krijg met uw Gebuuren?
 Het strijden was uw lot; gij moest verdelgen, daar
 Ge ons met het zwaard hervormde, als een geweldenaar:
 En waar toe dient zulks? 't Volk van allerlei Staaten,
 Hoe meer het word' verlicht, hoe meer 't uw dwang zal
 haaten.

Het zaad van onrust schoot zijn wortels al te diep;
 De landaart, die om wraak, na zoveel tergens, riep,
 Walgt van al 't stroomend bloed, en overleeft uw woeden:
 Die oude deessem zal gestadig oproer voeden.

DE KZAAR.

Zulks heb ik wel verwagt. 'k Voorzag al dat gevaar:
 Ik ken der menschen aart. Een onbedreeven schar
 Is vaardig, hoe 't ook gaa, voor haare aloude wetten
 Hoe dwaas, hoe redenloos, het uiterste optezetten;
 Verslaafd aan 't oud gebruik, vervolgt zij en veragt
 Een Edelmoedig Hoofd, dat haar geluk betragt.
 Hoe braaf mijn oogmerk waar, 't werd door den Rusch
 bestreedden;

Dan, hij die wetten geeft veragt het vlugtig heden,
 Hij steunt op de uitspraak van den nazaat, die gewis
 Een regter zonder gunst en zonder afgunst is.
 Hoe 't gaa, de Denge verwint, zij durft den nijd veragten,
 Vindt heul, ja wreekers zelfs, bij volgende geslagten,
 Daar eindlijk zich veréent al 't strijdig zelfbelang;
 De snoode ondankbaarheid, de wrev'le haat, hoe bang

Zij

Zij vielen, zijn gereed verdienden roem te schenken,
 Als zij der braaven lot op hunnen zerk gedenken.
 Mijn zeegepraal staat vast, schoon 't dankbaar nagellagt,
 Gelukkiger dan wij, eerst zie mijn werk volbragt.
 Dan zal eerst Ruschland, door verwondring opgetoogen,
 Mijn heilzaam doelwit zien met onbenevelde oogen.
 Amilka, 'k streef vol moeds mijn Troonsopvolgers voor;
 Door mijnen geest beziel'd, betreeden zij mijn spoor;
 De boom, door mij geplant, zal, in die blijde dagen,
 Voor mijn Nakoomlingschap gewenschte vrugten draagen.

A M I L K A.

Die ied'le mijmering, dat heugelijk verschiet
 Bedriege een' held, maar zulks betaamt een' Staatsman niet.
 Gij moest dit volk, gewoon zijn regt door 't staal te staaven,
 In Krijgskunde oefenen, maar nimmermeer beschaaven;
 Beletten dat hen ooit een schaadlijk licht beschijn',
 't Welk voor hunn' Vorst alléén hen doet ontzaglijk zijn.
 Gij moogt ten koste van uw magt hen leeren denken,
 Dat hoog verlicht gemeen zal uw gezag haast krenken.
 Blinde onderwerping is de veiligste; de geest
 Is d'arm, in 't nedrig werk, steeds hinderlijk geweest.
 't Volk, dat geen trotschheid kent dan op zijn oorlogs-
 kragten,

Is vaak het meest ontzien, en hoogst gelukkig te agten.

D E K Z A A R.

O neen! 't geluk verzelt geen drieste onweetendheid,
 Geen toemelooze drift, hoezeer zij daar voor pleit.
 De reden moet een Volk aan zijnen plicht gewinnen;
 't Moet in zijn nedrig lot voor 't minst zijn regten kennen.
 Ja, hoeveel dolken tot mijn' val ook zijn gewet,
 Al worde ik onder 't puin van 't Vaderland verplet,
 Het blijft mijn roem dat ik de ondankbren dorst verlichten.
 'k Staa liever steeds ten doel aan hun vermeetele schigten,

Dan

Dan Vorst te weezen van een redenloos gediert,
 Dat zonder wetten zwerft, door drift alleen bestierd.
 Geen opene afgrond kan dien moed mij op doen geeven;
 Mijn gloriezugt verwint, en ik veragt het leven.

AMILKA.

Dat liep voor lang gevaar; haast wordt ge'er van beroofd:
 Een uitgetoogen zwaard hangt u reeds boven 't hoofd,

PETER.

Wel nu, waarom getoefd? verhaast die oogenblikken,
 Gij kunt met eigen vuist daar over thans beschikken,
 Onbuigzaam sterv'ling, koom, veredel uwen haat,
 Herdompel 't Vaderland in zijn' veragten staat;
 Verdoof het glansrijk licht, door mijne zorg ontstooken;
 Al wat ik stigte word' door u weer afgebrooken;
 Verkort mijn rampen, maak een eind van mijn gevaar;
 Ik schenk u wapenen, koel uwen moed, barbaar.
 Ik zelf biede u mijn borst, om mij den steek te geeven;
 Voldoe, voldoe uw wraak, doe uwen Keizer sneeven.

AMILKA.

Ken mij: een vijand, hoe vervolgd door mijnen haat,
 Word mij geheiligd als hij weerloos voor mij staat,
 Ik ben geheel ontroerd.

DE KZAAR.

Gij moet u niet bedenken;
 Gij zult mijn moorder zijn, of mij uw vriendschap schenken.

AMILKA.

Uw vriendschap....!

DE KZAAR.

't Is genoeg. Nu ge in mijn oogmerk stemt,
 Nu 'k u verwin, agt ik het gansche Rijk getemd.

AMILKA.

O onweerstaanbre kragt! wie kan u wederstreeven?
 'k Voel mij, mijns ondanks, tot verwondering gedreeven.
 Gun dat ik voor u kniele!

ZE-

Z E V E N D E T O O N E E L.

H O L S T E I N . D E K Z A A R . A M I L K A .

H O L S T E I N .

Uw lijfwagt is niet meer
Te keeren: ongerust dat mogelijk u, Mijn Heer....

D E K Z A A R .

Men koome.

A G T S T E T O O N E E L.

D E K Z A A R . A M I L K A . H O L S T E I N . M E N Z I K O F .
A M E T I S .

M E N Z I K O F .

Wat geluk, wat wonder zien mijne oogen!

A M E T I S .

Mijn Vader, Hemel! voor den Keizer neêrgeboogen!

A M I L K A .

Gij ziet in 't eind hoeveel een groote ziel vermag.

(tegen Menzikof.)

't Stemt alles tot uw' egt in deez' doorlugten dag.

Gij hebt, 'k erken 't met schaamte, om mij alléén mis-
dreeven,

Maar leer, van uwen Vorst, het ongelijk vergeeven.

E I N D E .

THE UNIVERSITY OF
LEWIS & CLARK

Historical Society
Lewistown, Pa.
The University of
Lewistown, Pa.
Lewistown, Pa.

AGENTS TOURNER
The University of
Lewistown, Pa.

AGENTS TOURNER
The University of
Lewistown, Pa.

AGENTS TOURNER
The University of
Lewistown, Pa.

AGENTS TOURNER
The University of
Lewistown, Pa.

LEWIS & CLARK

